

ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ • ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2010
Τ.Θ. 1308, Τ.Κ. 380 01 ΒΟΛΟΣ, ΤΗΛ.: 24210 93502, 24210 93510, FAX: 24210 67903 ΚΩΔΙΚΟΣ: 2369

ΣΤΟ ΒΟΛΟ, ΤΟ ΙΒ' ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ

Γιὰ ἀκόμη μία χρονιά ἡ Ἱερά Μητρόπολις φιλοξένησε τὸ Πανελλήνιο Λειτουργικό Συμπόσιο Στελεχῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων, ποὺ διοργανοῦνται κάθε χρόνο ἡ Εἰδικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Λειτουργικῆς Ἀναγεννήσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τελεῖ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. **Γερωνίμου**. Τὸ φετινὸ ΙΒ' Συμπόσιο, ποὺ εἶχε θέμα «**ΠΡΟΣΩΠΑ ΚΑΙ ΣΤΑΘΜΟΙ, ΟΡΟΣΗΜΑ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ ΛΑΤΡΕΙΑΣ**», διεξήχθη τὸ διάστημα 27 ἕως 29 Σεπτεμβρίου στὸ Συνεδριακὸ Κέντρο «Θεσσαλία», μὲ τὴ συμμετοχὴ 166 κληρικῶν-ἐκπροσώπων ἀπὸ 65 Ἱερᾶς Μητροπόλεως τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ κ. ΓΠΑΝΙΟΥ

Ἡ ἐναρκτήρια τελετὴ, στὴν ὁποία παρέστησαν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Τρίκκης κ. **Αλέξιος**, Λαρίσης κ. **Γιάννης**, Λεμεσοῦ κ. **Αθανάσιος**, Καισαριανῆς κ. **Δανιὴλ** καὶ ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπί-

σκοπος Ρεντίνης κ. **Σεραφεῖμ**, περιλάμβανε τὴν ἀκολουθία τοῦ Ἀγασμοῦ, τὴν ὁποία τέλεσε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. **Γιάννης**. Ἀκολούθως ὁ Σεβασμιώτατος χαίρησε τὸ Συμπόσιο ὡς ἑξῆς: «**Με πολλὴ χαρὰ φιλοξενούμε καὶ φέτος τὸ πανελλήνιο λειτουργικό συμπόσιο στελεχῶν ἱερῶν μητροπόλεων. Τὸ συνέδριο αὐτὸ μᾶς δίνει τὴν εὐκαρίαν νὰ ἐνημερωθούμε γιὰ διάφορα θέματα σχετικά μὲ τὴ λατρεία, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὴν καρδιὰ τῆς ἱερωσύνης μᾶς ἀλλὰ καὶ γενικότερα τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς. Μᾶς δίνει ἐπίσης τὴν εὐκαρίαν νὰ ἐπικοινωνήσουμε, νὰ συμπνευματιστοῦμε καὶ νὰ δοῦμε ὅλοι μαζί πῶς θὰ μπορέσουμε νὰ συμβάλουμε στὴ βελτίωση τῆς λειτουργικῆς ζωῆς τῶν κατὰ τόπους Ἐκκλησιῶν μᾶς.**

Τὸ φετινὸ λειτουργικό συμπόσιο θὰ ἀναφερθεῖ σὲ πρόσωπα καὶ σταθμοὺς - ὀρόσημα στὴ διαμόρφωση τῆς θείας λατρείας. Θὰ ὑπάρχει ἡ δυνατότητα στὸ τέλος κάθε εἰσιγήσεως ἀλλὰ καὶ στὴν καταληκτικὴ συνεδρία νὰ συζητήσουμε γιὰ τὰ διάφορα θέματα ποὺ θὰ τεθῶν κατὰ τὴ διάρκειά τοῦ συμποσίου. Κατὰ τὴ συνήθεια προσφώνηστέ μοι θὰ ἴδθελα νὰ ἀναφερθῶ ἐπιγραμματικὰ σὲ ὁρισμένα γενικότερα ἐρωτήματα, τὰ ὁποία προέρχονται ἀπὸ τὴ λειτουργικὴ καὶ

Τό ΙΒ΄ Πανελλήνιο Λειτουργικό Συμπόσιο τῆς Ι.

ποιμαντική μου ἐμπειρία καί τὸ ὅποια θεωρῶ ὅτι θὰ ἴταν χρίσμιον νὰ ἔκοιμε κατὰ νοῦν κατὰ τὴν ἀδικεῖα τοῦ συνεδρίου ὥστε, μαζί μεῖς ἄλλα, βέβαια, ἐξεθίσματα, νὰ τροφοδοτοῦν καὶ αὐτὰ τὸν προβληματισμὸν καί τῆς συζητήσεως μας.

Μιά πρόκληση μιὰν στό πρόγραμμα τοῦ συμποσίου εἶναι ἀρετή γιὰ νὰ μᾶς θύμισαι ὅτι ἡ λατρεία δέν μᾶς δόθηκε ἔτοιμη σέ ὅλα ἐξαρτήσες, ἀλλὰ διαμορφώθηκε μέσα ἀπὸ μίαν μακροχρόνια διαδικασίαν ἐξέλιξης, δηλαδή ἀλλαγῆς. Ὅπως γράφει καὶ ὁ κορυφαῖος περὶ τῆς βυζαντινῆς λατρείας λειτουργολόγος Robert Taft, σέ ἀντίθεση πρὸς τὴν στοιχηματικὴν ρωμαϊκὴν λατρεία πού διατήρησε μίαν μάλλον ἀρχαίαν μορφή, χαρακτηριστικὰ τῆς βυζαντινῆς λατρείας ὑπῆρξαν ὁ δυναμισμὸς καὶ ὁ δημιουργικὴ ἐξέλιξη. Ὅλα αὐτὰ συνέβαλαν, γράφει ὁ Taft, «πρῶτον εἰς πολιτικὰς καὶ στρατιωτικὰς καταστροφὰς φημίμασον τῆς βυζαντινῆς δημοκρατικότητος».

Στὸ φεινὸν συμπόσιο θὰ μελετήσουμε τὴν ἱστορίαν τῆς θείας λατρείας. Γιατὶ ὅμως μελετᾶμε τὴν ἱστορίαν; Ὅρισμονί τὴν μελετοῦν ἀπὸ ἱστορικὸ ἐνδιαφέρον. Ἄλλοι τὸ κάνουν γιὰ νὰ κατανοήσουν

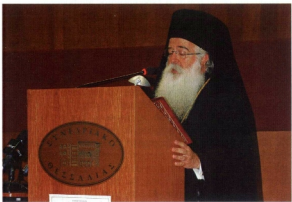
λίτους τίποτε. Ὁ φάλητος, ἀπὸ κοράρχης τοῦ λαοῦ, ἔχει καταστῆ εἰς ὑποκαταστάτης.

Ἡ ὅρα τέλειμα τῶν ἀκολουθιῶν ἀπῆκε τὴν δεδομένη τῆς ἀγροτικής κοινωνίας καὶ ἀποκλείει τὸ λαὸ ἀπὸ τῆς δυνατοῖτα μετοχῆς ἐπὶ λατρεία. Ὅταν, γιὰ παράδειγμα, τοῦμε καθημερινῆς θείας λειτουργίης πού τελειοῦνον ἐπὶ 9.30 τὸ πρωί, ἐπὶ τὴν πραγματικότην ἀνευθενοῦμαστε ἀποκλειστικὰ μὴ μόνον τοῖς ἴλικιωμένοις, ἀποκλειόντας ἐκ τῶν προτέρων ἅλη τὴν ὑπόλοιπην κοινωνίαν, διότι, πολὺ ἄλλα, τῆς ὄρας αὐτῆς τὰ παιδιὰ εἶναι ἐπὶ σχολεῖον τοῦς καὶ οἱ νεοὶ ἀνθρώποι ἐπὶ τῆς δουλειῆς τοῦς. Ἄς μὴν παραπονοῖαμε λοιπὸν γιὰ τὸ γεγονός ὅτι οἱ νοοὶ μᾶς παρουσιάζουν τὴν εἰκόνα γηροκομίου καὶ ἀπονοῦνον, ἀνθρώπων, ἀποθάρρουντο καὶ παραμυχ. Θέτω λοιπὸν τὸ ἐρώτημα: δέν θὰ μπορούσαμε ἄραγε νὰ τελέσουμε ἀπογευματινῆς λειτουργίης, ὅπως ἴδην γίνεται ἐπὶ Πατριαρχεῖον Ἀντιοχείας καὶ ἐπὶ Διοσηορὰ, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τὴν πατριδα μᾶς μετὶ τῆς ἀπογευματινῆς ἢ τῆς βραδινῆς προσηλασμένης;

Ἡ λατρεία ἔχει καταστῆ σέ μεγάλο βῆμα ἄτομικὴ ὑπόθεσι. Ἡ εἰκόνα πού δίνουμε εἶναι ἐκεῖνη τῆς λίγου πολὺ παράλληλης συνάπαρξης ἀτόμων πού λατρεύουν ἰδιωτικὰ καὶ ὅχι ὡς ἄθροισμα ἄτομικότητων, λατρεύοντας τὸ Θεὸ ὅλοι μαζί. Γιὰ νὰ γίνει αὐτὸ θὰ πρέπει, μεταξύ ἄλλων, ἡ θεία λειτουργία νὰ ἀρχίζει ὅταν θὰ ἔκοιμε μαζεψτεὶ λίγου πολὺ ὄλοι, ὥστε ὄλοι μαζί νὰ λατρεύομε τὸ Θεὸ. Θὰ πρέπει νὰ καλλιεργηθεῖ ἕνα τέτοιον ἴθος ἐπὶ τοῖς πιστοῖς ἀπὸ ἐμᾶς τοῖς ποιμήνες τοῦς. Αὐτὸ βέβαια σημαίνει ὅτι ἡ λειτουργία θὰ πρέπει νὰ διαρκεῖ γύρω ἐπὶ μίαν ὄρα. Ὅπως γνωρίζουμε ἀπὸ τὴν ἱστορίαν τῆς λατρείας καὶ ὅπως βλέπουμε νὰ γίνεται καὶ σήμερα κατὰ τὴν ἀρχιερατικὴν θεία Λειτουργίαν, ἡ Λειτουργία ἐπὶ τὴν πραγματικότην ἀρχίζει μετὶ τῆς μικρῆς εἰσοδᾶ. Ἄν ἡ θεία Λειτουργία τελεσθεῖ ὀσσοτὸ ἀπὸ ἐκεῖ καὶ μετὰ, θὰ διαρκεῖ γύρω ἐπὶ μίαν ὄρα. Μία κοινὴ, ἐν σώματι, λατρεία τοῦ Θεοῦ, κοινὰ ἐπὶ ἄλλα θετικὰ πού θὰ ἐπιφέρει, θὰ ἐπιφέρει καὶ τὴν ἐπανορθορὰ τοῦ κηρύγματος ἐπὶ τὴν κανονικὴν τοῦ θέτου, δηλαδή μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον.

Τέλος, θὰ ἴθελα νὰ ἀναφερθῶ ἐπὶ τὴν ἰδιωτικοποίησιν τῶν μυστηρίων, παραδείγματος χάριν τοῦ μυστηρίου τοῦ Βαπτίσματος. Τὸ μυστήριον αὐτὸ τελοῦνταν παλαιότερα κατὰ τὴν θεία Λειτουργίαν. Τὸ νόημα αὐτῆς τῆς πρακτικῆς ἴταν, μεταξύ ἄλλων, τὸ ἔστι: συναστάν ὄλη ἡ εὐχαριστικὴ κοινότης γιὰ νὰ λατρεύει τὸ Θεὸ καὶ συγχρόνως γιὰ νὰ ὑποδεχθεῖ τὰ νέα μέλη τῆς. Οἱ βαπτίσεις ἴταν ὄραδικῆς καὶ φυσικᾶς ἀποτελοῦσαν σταθμὸν ἐπὶ ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας. Σήμερα, ἐπὶ τὴν ἡμερᾶς, δέν εἶναι παρὸν κανένα μέλος τῆς εὐχαριστικῆς, ἐκκλησιαστικῆς κοινότητος, ἐπὶ ὅποια πρόκειται ὁ νεοφώτιστος νὰ ἐναρθεῖ. Παρόντες εἶναι μόνον οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ φίλοι, οἱ ὅποιοι δέν ἔχουν καμιά σχέση μετὶ τῆς συγκεκριμένης ἐκκλησιαστικῆς κοινότητος καὶ συνήθως δέν ἔχουν καμιά σχέση μετὶ καμίας ἐκκλησιαστικῆς κοινότητος. Δέν εἶναι λοιπὸν παρὸν ἐπὶ τὸ βάπτισμα πολλῆς φρονῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀποδοτικότητος, ἐπὶ ὅποια ἀποδοτικότητος ὡς μυστήριον καὶ περισσότερο ὄχι τὸ πρῶτον παιδικὸ πάτη. Ἐξαιτίας τῶν ἀνωτέρω, ἄς σημειωθεῖ ὅτι ἐπὶ τὴν σκεπὴ μᾶς Ἐκκλησία ἄραγε συνλογικὰ τὴν ἀπόφασιν νὰ καταργηθῆσιν τὴν μεταβίβαση τοῦ μυστηρίου τοῦ Βαπτίσματος ἐπὶ ἄλλη ἐνορία ἢ Παρεκκλήσιον ἀπὸ οὐτῶν τῆς οἰκογενεῆς τοῦ ὑπῆκοι. Αὐτὸ ἔχει ἀνακοινωθεῖ ἔδω καὶ ἐξὶ μῆνης καὶ θὰ τεθεῖ ἐς ἰσχὸν ἀπὸ τὴν Ιν τοῦ Ὀκτωβρίου.

Νομίζω πὸς θὰ πρέπει νὰ ἀρκεσθεῖ τὴν παράνοιαν ἐπιστημονίης. Μετὰ αὐτῆς προσθήσων νὰ σᾶς μεταφερῶ τὴν ἐπισκοπικὴν μὴ ἀγωνίαν γιὰ τὴν σημερινὴν πραγματικότην τῆς λατρευτικῆς μᾶς ζωῆς. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ὄλοι μᾶς μοιραζόμεστε τὴν ἴδιαν ἀγωνίαν καὶ ἀγω-

βοθῆρα τὸ περιεχόμενον καὶ τὸ νόημα τῆς λατρείας τοῦς. Καὶ οἱ δύο προαναφερθέντες λόγοι εἶναι καλοὶ καὶ ἀξιόλογοι. Ὑπάρχει ὄμως καὶ ἕνος τρίτος λόγος πού τοῖς συμπληρώνει καὶ τοῖς ὑπερβαίνει, καὶ ὁ λόγος αὐτὸς ἔχει νὰ κάνει μετὶ τὴν εὐθύνη ὄλων μᾶς γιὰ τὴν κατάσταση τῆς λατρείας σήμερα. Ἡ διαδικασίαν δημιουργικῆς ἐξέλιξης τῆς λατρείας δέν μπορεῖ νὰ σταματηθεῖ εἰς ἐμᾶς, διότι, ὅτι δέν ἐξελίσσεται, εἶναι ἐπὶ τὴν πραγματικότην νεκρὸν.

Ποῖα εἶναι ἡ πραγματικότης σχετικὰ μετὶ τῆς λατρείας σήμερα ἐπὶ τὸν τόπον μᾶς; Ὅπως γνωρίζουμε, ἡ συντηρικὴ πλειοψηφία τῶν χριστιανῶν δέν ἐκκλησιάζεται σχεδὸν ποτὲ. Οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοῖς πιστοῖς μᾶς εἶναι ἀπογενομένοι ἀπὸ τὴν λειτουργικὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ λατρεία μᾶς παρουσιάζει μίαν ἀρρυθμίαν ὡς πρὸς τὴν σύγχρονον πραγματικότην. Ἐνα βαρὸ βυζαντινὸ τυπικὸ ἀκολουθεῖται παντοῦ, ἀπὸ τὸν Καθεδρικὸ Ναὸ τῶν Ἀθηνῶν μέχρι καὶ τὸ μικρότερον χωριὸν. Σ' αὐτὸ τὸ τυπικὸ καλοῦνται νὰ προσαρμοστοῦν ὀκμὴν καὶ κοινότης πού ἀποτελοῦνται ἀπὸ λίγοστὰ ἴλικιωμένα άτομα - αὐτοὶ δέν εἶναι ἄλλωστε συνήθως ὄσοι παρευρίσκονται ἐπὶ ἀκολουθίης τοῦ Ἐσπερινοῦ καὶ τοῦ Ὁρθρου.

Ἡ συμμετοχὴ τοῦ λαοῦ ἐπὶ τελοῦμενα εἶναι μηδαμνὴ - καὶ θὰ ἴταν ἐπιπλέον νὰ ἐξετιμῶμε ἐν καὶ κατὰ πόσον αὐτὸ συνδέεται, μεταξύ ἄλλων, μετὶ τῆς ἐμπρόσθη τοῦ νοηματικῶν ἐνοῦν τοῦ ὄρατικου τυπικοῦ. Ἐτσι, λοιπὸν, ἐνὸς τῶν λειτουργικῶν μᾶς βιβλίων ἀναφέρονται σφραγίσματα τὴν πρῆναι νὰ ἐκφορεῖ ὁ ἱερεὺς καὶ τὴν πρῆναι νὰ ψάλλει «ὁ λαὸς», ἐπὶ τὴν πραγματικότην ὁ λαὸς δέν ψάλλει ἀπο-

Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, στό Βόλο

νιζόμαστε καθημερινά γιά τίν κατά τό δυνατόν θεάρεστη τέλεση τῶν ἀκολουθιῶν καί τῶν μυστηρίων στούς ναούς μας. Στὴν προσπάθειά μας αὐτὴ μᾶς εἶναι ἀπαραίτητη ἡ βοήθεια τῶν ἐδικῶν καί ἡ γνώση τῆς ἱστορίας ποῦ θὰ μᾶς ἐμπνεύσει, ὥστε νὰ προδοῦμε καί ἐμεῖς, μέ αἰσθήμα ἐθνικῆς ἀπένηται τόσο στὴν παράδοση ὅσο καί στὴς σύγχρονες ἀνάγκες τοῦ λαοῦ, στὴς ἐνέργειες ἐκείνες ποῦ θὰ καταστήσουν τοὺς ναοὺς μας, ἀκόμη περισσότερο ἀπὸ ἄ, τι σήμερα, τόπως ὅπου θὰ λατρεύεται ὁ Θεὸς ἐν πνεύματι καί ἀληθείᾳ. Σὰς εὐχαριστῶ καί σὰς εὐχόμαι καλὴ ἐπιτυχία στὴς ἐργασίες τοῦ συμποσίου.»

ΧΑΙΡΕΤΣΜΟΙ

Χαιρετισμοὺς ἐπίσης ἀπέυθυναν ὁ Δήμαρχος Βόλου κ. **Ἀλέξανδρος Βουγιάρης**, ὁ Δήμαρχος Νέου Ἰωνίου κ. **Παύλος Μοϊθίδης** καί ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Νομάρχου Μαγνησίας, Ἀντινομάρχης κ. **Λεωνίδας Ἀναστασιου**.

ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ & ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ κ. ΓΕΡΩΝΥΜΟΥ

Ἀκολουθῶνς ἀναγνώθηκε τὸ Μήνυμα τοῦ Μακαριότατου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. **Γερωνύμου**, τὸ ὁποῖο εἶχε ὡς εἴδη: «Μετ' ἰδιαίτερος χαρᾶς ἀπευθύνθημι πρὸς πάντοτε τοὺς προσφιλεῖς εκπροσώπους τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων, ποῦ συμμετέχουν εἰς τὸ 10^ο Πανελλήνιον Λειτουργικὸν Συνέδριον μέ θέμα «ΠΡΟΣΩΠΙΑ ΚΑΙ ΣΤΑΘΜΟΙ, ΟΡΟΖΗΜΑ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ ΛΑΤΡΕΙΑΣ», τὸ ὅποιον τελεῖ ὀφίη τὴν αἰγίδα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καί διοργανοῦται, τῆ ἀνωτάκτῃ φρονιτιᾷ καί τοῖς ἀπρότοις κόποις τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμηττοῦ, Προέδρου τῆς Εἰδικῆς Συνεδριᾶς Ἐπιτροπῆς Λειτουργικῆς Ἀναγεννήσεως, καθὼς καί τῶν Μελῶν τῆς Χαριτέως μετὰ πατρικῆς ἀγάπης ὅλους τοὺς μετέκοντες εἰς αὐτὸ τὸ Συνέδριον καί εὐχόμαι ἀπὸ καρδίας τὸν ἐξ ὄψεως φωτισμὸν διὰ τὴν ἐπιτυχή διεξαγωγὴν τῶν ἐργασιῶν τοῦ πνευματικοῦ αὐτοῦ Λειτουργικοῦ συμποσίου ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς Μῆδς, Ἁγίως, Καθολικῆς καί Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας.

Ἐπιτρέπατέ μου νὰ ἐκφράσω ὀλίγες σκέψεις, εἰσαγωγικῶ καρακτηρῆς εἰς τὸ λίαν ἐνδιαφέρον θέμα ποῦ ἀναπτύσσεται εἰς τὸ Συνέδριον αὐτὸ καί ὀραρὸ εἰς τὴν πλῆθος ζῶσαν καί σημαντικὴν πτυχήν τῆς πνευματικῆς ζωῆς εἰς τὴν ἱστορικὴν τῆς ἀπολυτῶσιαν, καθὼς αὐτὴ βιοῦται καί κορυφῶνεται διὰ τοῦ Μυστηρίου τῆς Ἐκκλησίας, ἐνὸς Μυστηρίου μέσῳ τοῦ ὁποῖο τὸ φθαρτὸν μεταστοικιοῦται εἰς ἀφθαρτὸν καί τὸ κοῖκὸν εἰς οὐράνιον. Μέσα εἰς τὴν Λατρείαν βιοῦται ἡ Βασιλεῖα τοῦ Θεοῦ ὡς ἐναρξῆς πραγματικότης, ἡ ὁποία δι' αὐτὸν τὸν λόγον δὲν περιορίζεται εἰς τὰς ἐσχατολογικὰς τῆς μόνου διαστάσεως.

Εἰς τὴν ἱστορικὴν καί στωικτὴν πορείαν τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ, αὐτῆς ταύτης τῆς Ἐκκλησίας, ἐπαρουσιάσθησαν σημαντικαὶ θεοφόροι καί θεοκαρτίωτοι προσωπικότητες, αἱ ὁποῖαι ἔθεσαν τὴν ἰδικὴν των σφραγίδα εἰς τὸ καθ' ὅλα δυναμικὸν καί καθόλου στατικὸν γεγονός τῆς Θεῆς Λατρείας. Ἐμφανίς ὁ ἱστορικὸς χαρακτήρ τοῦ θεματοῦ ὡτόσον, ἀρ' ἐνὸς μὲν ἡ Λατρεία ἀποτελεῖ εἰς τὸ διὰ βῆ τῆς ἱστορίας τὸ πλῆθος ἀποκαλυπτικὸν γεγονός, ἀρ' ἕτερον δέ ἡ Ἐκκλησία δέν εἶναι «ἐκ τοῦ κόσμου τοῦτου», ζεῖ ὡκον ἐν τῷ κόσμῳ. Ὁ λατρευτικὸς τῆς λόγος παραμένει συνενκτικὸς, δι' αὐτὸ καί βαθέως ἀποκαλυπτικὸς. Ἡ ἀναλλοίωτος παρουσία εἰς ὅλου τοῦ

Μυστηρίου τῆς Θεῆς Οἰκονομίας.

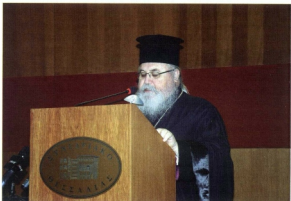
Ἡ Θεῖα Λειτουργία δέν εἶναι προᾶθησις ἀνθρώπων εἰς ἐν στενὸν πρόγραμμα, σκέδιον, ἀντήλημιν, ἀπασχόλησιν ἢ ἀποστολήν. Ἡ Θεῖα Λειτουργία εἶναι ἐλευθερία τοῦ ἀνθρώπου «τῆ Χριστοῦ ἡμᾶς ἡλευθερώσα» (Γαλ. 5, 1). Κι ὡς γράφει καί ὁ Ἁγιος Μάξιμος, μί ἐκ τῶν προσημοποιῶντων σταθμῶν καί ὁροσημῶν εἰς τὴν Θεῖαν Λατρείαν «ὅτι... τὸ αἰσθητὸ κόσμον ἐστὶν εἰκὼν ἢ Ἄγία τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησία... ὡς οὐράνιον μὲν τὸ θεῖον ἱερατεῖον Ἐκκουσα, γνῆ δὲ τὴν ἐπιγῆριαν τοῦ ναοῦ κεκμημένη» (Μυσταγωγία P.G. 91, 672 Α).

Εἰς τὴν λατρευτικὴν στιγμὴν καρεῖ ἡ αἰωνιότης. Εἰς ἕνα Ἅγιον μαργαρίτην ὅλος ὁ Παράδεισος, ὁ Χριστὸς. Ὡς δὲ διαβάζομεν εἰς τὸν μεγάλον περσοποιημένον Πατέρα τοῦ ἔκτου αἰῶνος, τὸν Ἅγιον Μάξιμον «Ὅλος γάρ ὁ νοτιὸς κόσμος ὅλη τὴ αἰσθητὰ μουσικὰ τοῖς συμβολικῶς εἶδει τοιοῦτομένη φαίνεται τοῖς ὄρανι ἀναμένοισ» (P.G. 91, 669 C).

Ἐμὶ τύπος ἀλλῶ πρόμαθ θησῆς ἡ τελετή», ὡς μαρτυρεῖ μίᾳ ἀλλῇ μεγάλῃ πατερικῇ φρασηγομίᾳ, ὁ Ἅγιος Νικόλαος ὁ Καβάσιλλος εἰς τὸ ἔργον του, *Περὶ Θεῆς Λειτουργίας*. Δι' αὐτὴν λοιπὸν τὴν θεῖον καί ἀποκαλυπτικὴν θησῆς, τὴν ἱστορικὴν τῆς ἐξέλιξιν ἀλλὰ καί τοὺς σύγχρονους λατρευτικὸς προβληματισμοὺς ἀναμενομεν μετ' ἰδιαίτερον ἐνδιαφέροντος τοὺς λόγους πνευματικῆς οἰκοδομῆς αὐτοῦ τοῦ Συνεδρίου. Ἄρα ὅσοι ἐκ προσημῶν σὰς εὐχαριστίσας, θὰ ἔθελον νὰ σὰς εὐχθῶ καλὴν συνέκειαν εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ Λειτουργικοῦ αὐτοῦ Συμποσίου.»

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ & ΥΜΗΤΤΟΥ κ. ΔΑΝΙΗΛ

Στὶ συνέχεια ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμηττοῦ κ. **Δανιὴλ** ἀπέυθυνε τὴν καισαριεῖ εἰσαγωγικὴν προσφώνησιν: «Ἡ Λατρεία τοῦ Θεοῦ σέ ὅλο τὸ εὐρος τῆς δημιουργώθηκε ἀπὸ τὴν θεολογία τῆς Ἐκκλησίας μας καί τὸ ἀποταπεινὸ φρόνημα καί ἤθος, ποῦ ἐκκρόσθηκε καί βιώθηκε ἀπὸ τοὺς πιστοὺς στὴς διαφορετικῆς ἐποχῆς κατὰ τῆς ἀνάγκες σου καί τῆς ἐπικρατούσας συνθήκης κατὰ τὴ φαιλμικᾶ: «Ἡμεῖς δὲ λαὸς σου καί πρόβατα νομῆς

σου ἀνθρομολογησάμεθ σι εἰς τὸν αἰῶνα, εἰς γενεὰν καί γενεὰν ἐξαγγελῶμεν τὴν αἰνεῖν σου.» (σθ' 78, 13) Διλαδῆ: «Ἐμεῖς ὅμως εἴμαστε δικὸς σου λαός, πρόβατα τῆς δικῆς σου ποιμνῆς. Θὰ σέ ευχαριστοῦμε καί θὰ σέ δοξολογοῦμε πάντοτε καί ἀπὸ γενεὰ σέ γενεὰ δὲ ἐξαγγελοῦμε τὴν δόξα σου.» «Τὰ εἶπον σου Κύριε εἰς τὸν αἰῶνα ὄμοια, εἰς γενεὰν καί γενεὰν ἀπαγγελῶ τὴν ἀληθείαν σου»

(πν' (πθ' 88, 2). Δηλαδή: «Τά ἐλέη σου, τὴν εὐσπλαχνία σου, Κύριε, θά ὀμολογῶ καί θά ψάλλω πάντοτε, καί διά μέσου ὁλῶν τῶν γενεῶν θά διαλαλῶ μέ τό στόμα μου τὴν ἀλήθειά σου, δηλαδή, ὅτι πρεπεῖ τίς ὑποσχάσεις σου.» Ἐταί κάθε γενεά πιστῶν παραλαμβάνουσα ἀπό τὴν προηγούμενη τὴν παρακατάθεσι τῆς πίστεως καί τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς προσέθετε τὸν δίκῃ τῆς αἰνοῦσίν τῶν Τριαδικῶ Θεῶ καί βιώνει μέ τὸν δικῆ τῆς τρόπο τὸ μέγα μαρτύριό τῆς εὐσεβείας (Α' Τιμῶθεο γ' 16).

Ἀπό τίς εἰσιγητικές ποιθ θά ἀναπτυχθῶν ἀπό τοὺς εἰσιγητῆς θά ἐπιστημθῶν τὰ πρόσωπα καί οἰ συνθήκες ποὺ διαμόρφωσαν τὴν λατρεία τοῦ Θεοῦ, ἄλλοτε προσθητέων, ἄλλοτε ἀφανίστων, ἄλλοτε ἀντικαθιστάτων, ἄλλοτε εἰσαγόντας, διαμορφώνοντας καί ρυθμίζοντας τὰ μεταβλητὰ στοιχεῖα τῆς θείας Λατρείας, ἀγόμενοι ἀπὸ τὸ ἅγιο Πνεῦμα (πρὸς Ρωμαιοὺς ν' 14), ὥστε οἱ πιστοὶ κάθε ἐποχῆς νά ὁμολογοῦν «αὐτοὶ γὰρ ἀκικόμεν καί αἰδῶμεν ὅτι αὐτοῖς ἐστὶν ἀλήθειά οὐ σωτήρ τὸ κόσμου ὁ Χριστός» (Ἰωάννου δ' 42) καί συντημένοι σὺ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ μέ ἓνα στόμα καί μέ μία φωνή τὸ λένε: Πιστεύομεν καί ὁμολογοῦμεν κατὰ τὸ γεγραμμένον «ἔκοντες δέ τὸ αὐτὸ πνεῦμα τῆς πίστεως κατὰ τὸ γεγραμμένον, ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα, καί ἡμεῖς πιστεύομεν, διὸ καί ἠλοῦόμεν» (πρὸς Κορινθίους Β', δ' 13).

Ὁ θεοσὺ τῶν Πανελληνίων Λειτουργικῶν Συμποσίων ἀποφασίσθηκε ἀπὸ τὴν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας μας ἐπὶ τῆς ἀρχιεπισκοπείας τοῦ αὐθιμοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Χριστοδούλου τὸ ἔτος 1999, ποὺ πραγματοποιήθηκε καί τὸ Α' Συμπόσιο. Τὰ Πανελλήνια Λειτουργικά Συμπόσια συνεχίζονται νά συγκαλοῦνται καί κατὰ τὴν ἀρχιεπισκοπική δικαιοσύνη τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰωάννου τοῦ Β', ποὺ ἀντικαθίστανται τὴν ἀναγκαιότητα καί σημασία τους. Τὰ συγκαλοῦμενα Συμπόσια ἀποσκοποῦν στὴν μελέτη τῶν θεμάτων τῆς θείας λατρείας, ὥστε μέ ὀδηγὸ μας τὰ ἐξαγόμενα συμπεράσματα, νά ἀντιμετωπίζομε τὰ ποικιλικὰ προβλήματα ποὺ θέτονται στὴν ἐποχή μας. Στὸς ἐκδοθέντες τόμοις τῶν Πρακτικῶν ἀποδοσιμαριήθηκε γιὰ τὸ κάθε θέμα ποὺ μελετήθηκε ἡ ἀποκλιθεῖσα γνώσι καί ἡ βιωθεῖσα ἐμπειρία, ὥστε αὐτοὶ καί κατ' οὐσία τὰ Συμπόσιά μας, νά ἀποτελοῦν μοναδική καί σημαντική πανορθόδοξος συμβολή στὴν μελέτη τῆς θείας Λατρείας.

Περὶσσότερα, θά μᾶς δοθεῖ ἡ δυνατότητα νά ἀναπτύξομε στὴν εἰσιγητική μας, ποὺ θά καταθέσομε καί τὸν προβληματισμὸ μας. Ἐμπειρατῆ μοι, ὡς Πρόεδρος τῆς Ὀργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς νά εὐχαριστήσομαι:

α'. Τὴν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας μας, γιὰ τὴν ἀπόφασί τῆς νά συγκαλεσθεῖ τὸ παρόν Συμπόσιο.

β'. Τὸν Μακαριωτάτο Ἀρχιεπισκόπο μας κύριο Ἰερώνυμο τὸν Β' γιὰ τὴν ἀποδοχή τοῦ αἵματος τῆς Ἐπιτροπῆς μας νά συγκαλεσθεῖ τὸ παρόν Λειτουργικό Συμπόσιο καί νά τὸ θέσει ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ, ὅπως ἐπίσης καί γιὰ τὴν ὅλη ὑποστήριξή τὸν σὺ τὸ ἔργο τῆς Ἐπιτροπῆς μας.

γ'. Τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Δημητριάδος καί Ἀλμυροῦ κ. Ἰγνάτιο, ποὺ μᾶς φιλοξενεῖ στὴν Ἱερά Μητροπολίτη του καί ἀνέλαβε αὐτὸ τὸν κόπο πρόθυμα, φιλόφωνα καί φιλάδελφα.

δ'. Τὸν Σεβασμιώτατος ἀδελφοῦς, τοῦς παρόντες καί ὄλους ὅσοι ἀπέστειλαν ἀντιπροσώπων σὺ τὸ παρόν Συμπόσιο.

ε'. Τοῦς παρισταμένους Ἀρχκοντες τοῦ τόπου ποὺ μᾶς τιμῶν μέ τὴν παρουσία τους.

στ'. Τοῦς προσελθόντες ἀπὸ τίς Ἱερές Μητροπολεις πατέρες καί ἀδελφοῦς, Μέλη τοῦ Συμποσίου.

ζ'. Τοῦς Εἰσιγητῆς, ποὺ ἀνέλαβον τὴν εὐθύνη καί τὸν κόπο νά ἐτοιμάσουν τίς εἰσιγητικές τους.

η'. Ὅσοις κοπίσαν ἢ τὰ κοπίσαν γιὰ τὴν πραγματοποίηση τοῦ Συμποσίου μας. Τὸν Γραμματέα μας Πανοσιολογιώτατο Ἀρχιμανδρίτη κ. Βαρθολομαῖο Θεοκρίτη, τοῦς συνεργάτες τῆς Ἱερῆς Μητροπόλεως Δημητριάδος καί Ἀλμυροῦ καί πάντα ἑτερους.

θ'. Τοῦς κορηγοῦς μας.

Εὐχομαι ὁ Κύριος μας, ἡ πηγή τῆς Σοφίας καί τῆς γνώσεως, νά ἐλλογῆσθαι τὴν συνδιαξή, ὥστε νά ὀδηγηθῶμε στὴν εἰρήνησθί τῆς

ἀληθείας Του καί νά ἀποφασίσομε τὰ ἀρόμζοντα στὴν λογική λατρεία τοῦ Ἐνδοῦ Κυρίου μας καί διουτελή στὸς πιστοῦς.

Ἀρχίς κορηγῶ καί τέλους, δόξα πρέπει. Ἀμήν.

Εἰσιγητῆ κ. Γεωργίου Φιλία

Μετὰ τὴν κήρυξή τῶν ἐργασιῶν, ἔλαβε χώρα ἡ πρώτη συνεδρία μέ προεδρευόντα τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Δημητριάδος καί Ἀλμυροῦ κ. Ἰγνάτιο. Ἡ πρώτη Εἰσιγητῆ εἶχε ὡς θέμα: «Ἡ γένεσις τῆς Χριστιανικῆς Λατρείας (Α' αἰ)». Εἰσιγητῆς ἦταν ὁ Ἐλλογιώτατος κ. Γεωργίου Φιλία, Καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ὁ ὅποιος παρουσίασε πτυχῆς τὸ θέματος τῆς καί τόνισε μεταξὺ ἄλλων τὰ ἑξῆς: «Δέν θά ἦταν ἀστοχο νά χαρακτηρισεῖ (ἡ γένεσις τῆς χριστιανικῆς Λατρείας) ὡς ἓνα «Μοστῆριο» μέ τὴν Παλιὰ ἐνορία, δηλαδή μέ τὴν ἐνορία τοῦ πρωσιονίου σχεδίου τοῦ Θεοῦ γιὰ τὴν σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ Κύριος συνῆσπισε τὴ «νέα Λατρεία» γιὰ νά ἀποκαρῆσει μέσα ἀπὸ αὐτὴν τὸ ἔργο τῆς σωτηρίας ποὺ ἐπέτελεσε.»

Εἰσιγητῆ π. Στεφάνου Ἀλεξοπούλου

Δεύτερος εἰσιγητῆς ἦταν ὁ Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Στέφανος Ἀλεξοπούλος, Δρ. Θεολογίας, ὁ ὅποιος ἀνέπτυξε τὸ θέμα: «Ἡ λειτουργική ζωῆ τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τοῦς Β' καί Γ' αἰ.» Ὁ εἰσιγητῆς μετὰ τὴ διατύπωση ἐμπειριαστικῶν ἐπιστημονικῶν θέσεων τόνισε: «Ἡ σύγχρονη λειτουργική ἔρευνα ἔχει δεῖξει ὅτι ἡ λειτουργική ζωῆ τῆς Ἐκκλησίας τὸν δεύτερο καί τρίτο αἰῶνα χαρακτηρίζεται ἀπὸ ποικιλία καί πολυμορφία, ἡ ὁποία πηγάζει ἀλλὰ καί ἐκφράζει τὴν πολιτιστική, γλωσσική, γεωγραφική καί θεολογική πρόβλεψη καί κατευθύνση τῆς κάθε τοπικῆς Ἐκκλησίας. Παράλληλα ὅμως βλεπόμε νά διακρίνεται, νά περιφωρῆται καί νά ἐπιδραῖται ἡ ἐνοότητα τῆς πίστεως.»

Ἡ πρώτη ἡμέρα τοῦ Συμποσίου ἐκλεισε μέ γόνιμη συζήτηση σὺ ἀναπτυχθέντα θέματα. Στὴ συνέχεια παρατέθηκε τὸ δεῖπνο πρὸς τὴν μὴν τῶν εἰσιγητῶν καί συνέδρων, καί οἱ ἐκπρόσωποι τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων ἀναχώρησαν γιὰ τοῦς τόπους φιλοξενίας.

Εἰσιγητῆ π. Δημητρίου Ζερπείου

Τὴν Τρίτη τὸ πρωὶ τελέσθηκε σὺ τὴν Μητροπολιτικῆ Ἱερά Ναὸ Ἁγίου Νικολάου Βόλου ἡ θεία Λειτουργία, μέ τὴ συμμετοχή ὁλων τῶν ἐκπροσώπων - συνέδρων. Κατόπισι σὺ τὸ Συνεδριακὸ Κέντρο τῆς Ἱερῆς Μητροπόλεως συνεκλήθησαν οἱ ἐργασίες τοῦ Συμποσίου σὲ δεύτερη συνεδρία μέ προεδρευόντα τὸν Καθηγητῆ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Πανοσιολογιώτατο Ἀρχιμανδρίτη κ. Νικόλαο Ἰωαννίδη. Κατὰ τὴν δεύτερη αὐτῆ συνεδρία

ἀνεγνώσθη ή εισήγηση του Αιδεσιμολογιώτατου Πρωτοπρεσβυτέρου **κ. Δημητρίου Τζέρνου**, Αναπληρωτού Καθηγητού της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, με θέμα: «*Η συμβολή των μεγάλων Πατέρων στη διαμόρφωση της Χριστιανικής Λατρείας κατά τους Δ΄ και Ε΄ αι.*». Ο Αιδεσιμολογιώτατος Εισηγητής έμπερι-

στατωμένα στην εισήγησή του, συμπερασματικά, κατέληξε: «*Υα τελικά θέ θέταμε τώ έρώτημα ποιά είναι ή ούδοπιστικώτερη συμβολή των μεγάλων πατέρων τού 4ου και 5ου αι. στη διαμόρφωση της ορθόδοξης χριστιανικής λατρείας, τότε χωρίς καμιά έπιφύλαξη θέ άπαντώσαμε ότι πρόκειται γιά τήν εκκλησιολογική διάσταση και προσοπτική της, όπως αυτή ξεδιπλώνεται άριστοεργηματικά στη φερώνυμη τού Μ. Βασιλείου Λειτουργία, στά πλαίσια της όποιος οι πύστοι βιώνουν κατά ένα μοναδικό τρόπο τήν παρουσία τού Κυρίου «έν ή κλήσει τού άρτου».*

ΕΙΣΗΓΗΣΗ π. ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΚΟΥΜΑΡΙΑΝΟΥ

Ο δεύτερος εισηγητής, Αιδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβυτέρου π. **Θεόδωρος Κουμαριανός**, Λέκτορας της Θεολογικής Σχολής τού Πανεπιστημίου Αθηνών ανέπτυξε τώ θέμα: «*Η λειτουργική έρμηνευτική (Μυσταγωγικά Ύμνηματα) από τόν ΣΤ΄ έως τόν ΙΒ΄ αιώνα».*

Ο όμιλητής ανέφερε ότι: «*Τέσσερα είναι τά βασικά έρμηνευτικά ύμνηματα περί της Θείας Λειτουργίας, τά όποια συνεγράφησαν κατά τήν περίοδο από τόν 6ο έως τόν 11ο αιώνα, ποιά είναι ή έποχή της δημιουργικής άκμής της λειτουργικής ζωής της Εκκλησίας. Πρώτο τώ «Περί Έκκλησιαστικής Ίεραρχίας» των Άρειοπαγνικών Συγγραμμάτων (τέλη 6ου ή αρχές 7ου στ΄ αιώνας), δεύτερο ή «Μυσταγωγία» τού άγιου Μαξίμου (580-662), τρίτο ή «Έξήγησης της Θείας Λειτουργίας» ή «Ίστορία μυσταγωγική εκκλησιαστική» ή «Ίστορία εκκλησιαστική και μυστική θεωρία» τού Άγ. Γερμανού Α΄, Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως (715-730, 733), και τέταρτο ή «Προθεωρία κεφαλαίωδης» δύο επισκόπων Άνδιδων της Παμφυλίας, Νικόλαου και Θεοδώρου, κατά τά τέλη τού 11ου ή αρχές τού 12ου αιώνας.»*

ΕΙΣΗΓΗΣΗ π. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΡΑΪΣΑΡΙΔΗ

Ο τρίτος εισηγητής, Αιδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος π. **Κωνσταντίνος Καραϊσαρίδης**, Έπίσκοπος Κοθηνής της Θεολογικής Σχολής τού Α.Π.Θ παρουσίασε τώ θέμα: «*Άσριατικό - μοναχικό τυπικό και ή στουδική μεταρρύθμιση*» και παρουσίασε τις δύο μορφές της λατρευτικής ζωής της Έκκλησίας, άσριατικό - κοσμικό τυπικό και μοναχικό τυπικό, ποιά ανταποκρίνονται στις δύο πραγματικότητες τού χριστιανικού βίου, ποιά είναι οι έν τώ κόσμο άγνωστοί χριστιανοί και εις τώ μοναστήρια έγκαταβυθιστές.»

ΕΙΣΗΓΗΣΗ π. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΙΩΑΝΝΙΔΗ

Μετά τώ σύντομο διάλεγμα επαναλήφθηκαν οι έργασίες με τήν τρίτη συνεδρία υπό τήν προεδρία τού Αιδεσιμολογιώτατου Πρωτοπρεσβυτέρου **Βασίλειου Καλλιστιανού**, Καθηγητή της Θεολογικής Σχολής τού Α.Π.Θ. Ο πρώτος εισηγητής, Πανοσιολογιώτατος Άρχιμανδρίτης **κ. Νικόλαος Ιωαννίδης**, Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής τού Πανεπιστημίου Αθηνών, ανέπτυξε τώ θέμα: «*Νικόλαος Καβάσιλας και Συμεών Θεσσαλονίκης, οι θεμελιωτές της βυζαντινής λατρείας».*

Ο όμιλητής τόνισε ότι «*Και ο Συμεών Θεσσαλονίκης (ΙΔ΄ - ΙΕ΄ αιών), όπως και ο Νικόλαος Καβάσιλας είναι πιστός στά μυσταγωγικά παράδοξα τού Βυζαντίου και προβάλλεται ως ό μέγιστος των βυζαντινών λειτουργολόγων ποιά με τή συστηματική και λειτουργειακή τού έρευνα στά λειτουργική παράδοση μας χάρισε τώ μοναδικό σε πληρότητα λειτουργικό Τω έργο, με τώ όποιο τρέφει πνευματικά και καθοδηγεί στην όρθή βίωση της Θείας Λατρείας της Έκκλησίας μας όσους έντρυσφόν σε αυτό».*

ΕΙΣΗΓΗΣΗ κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΣΚΑΛΤΣΗ

Άκολούθησε ή εισήγηση τού Έλλογιώτατου **κ. Παναγιώτη Σκαλτσά**, Αναπληρωτή Καθηγητή της Θεολογικής Σχολής τού Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, με θέμα: «*Η Όρθόδοξη Λατρεία κατά τήν Τουρκοκρατία».* Ο όμιλητής ύπογράμμισε ότι: «*Ένικότερα κατά τήν περίοδο της Τουρκοκρατίας ή θεία Λατρεία άποτελεί τώ κέντρο της εκπαίδευσης και της πνευματικής ζωής τού ορθόδοξου λαού. Συνεχίζεται ή βυζαντινή παράδοση μέσα από τά έρμηνευτικά ύμνηματα, ένοπιστία ή Λατρεία με τις έντυπες έκδόσεις, παραπρόδικτα κανονισμούς στην τάξη της, μέσα από τις λειτουργικές έργασίες άναζητούνται τά ορθόδοξα πρότυπα και με τή νέα ύμνογραφία άναδεικνύεται ή τμή τών νεομαρτυρίων».* Άκολούθησε έπισκοδομική συζήτηση και ή καθιερωμένη μεσοβυζαντινή διακοπή, όποτε προσφέρθηκε τώ γεύμα.

ΕΙΣΗΓΗΣΗ π. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΚΡΕΤΤΑ

Κατά τήν άπογευματινή τέταρτη συνεδρία προέβρεσε ό καθηγητής **π. Παναγιώτης Σκαλτσάς** και παρουσιάσθηκαν από τούς εκλεκτούς όμιλητές τά έξης θέματα: Η πρώτη εισήγηση είχε ως θέμα «*Κολληβάδες και Θεία Λατρεία*» και εισηγητή τόν Πανοσιολογιώτατο Άρχιμανδρίτη **Νικόδημο Σκρέττα**, Έπίσκορο Καθηγητή της Θεολογικής Σχολής τού Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Ο όμιλητής ανέφερε πώς: «*Η σύγχρονη λειτουργική θεολογία και έρευνα όφείλει πολλά στους άγνωστώς αιώνας και πρωτοστά-*

της της ανάδειξης της άραρίτητας, της τάξεως, της ευσχημοσύνης και της άπλανους νοσηματοδότησης της Θείας Λατρείας και της λειτουργικής βίωσης του λαού του Θεού, γνά τήν εποχή τους, αλλά πολύ περισσότερο γνά σήμερα.»

ΕΙΣΗΓΗΣΗ η. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΝΑΣΣΗ

Ἡ δεύτερη εἰσηγήσιον ἀνεφέρετο στό θέμα: «Αὐτοκρατορική ἐθιμοτυπία καί Λατρεία». Ὁ εἰσηγητής, Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος **κ. Χρυσόστομος Νάσσης**, Λέκτορας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ἀνεφέρθη «στίς βασιτικές πηγές, οἱ ὁποῖες συνδέονται ἄμεσα μέ τήν αυτοκρατορική ἐθιμοτυπία κατά τή βυζαντινή περίοδο. Οἱ πηγές αὐτές εἶναι οἱ ἐξῆς: 1) ἡ Ἐκθεσις τῆς βασιλείου τάξεως τοῦ Κωνσταντινίου Ζ' Πορφυρογεννίτου (945-959), 2) τὸ Κλητορολόγιον τοῦ Φιλοθέου, ποῦ συντάχθηκε τὸ 899 καί ἀποτελεῖ τὸ ἐκτενέστερο καί κυριότερο ἀπό τὸ Τακτικά τοῦ 9ου-10ου αἰώνα, καί 3) τὸ Περί τῶν ὀρθοκλασίων τοῦ ψευδο-Κωδικοῦ Κουρπαλάτη, ποῦ συντάχθηκε μεταξύ 1347-1368. Στίς πηγές αὐτές ἐντοπίζεται πλοῦστο ὕλικὸ ποῦ συνδέεται ἔμμεσα ἢ ἄμεσα μέ τή θεία λατρεία (βλ. τὰ πρώτα 46 [σήμερα διασώζονται μόνον τὰ 37] κεφάλαια τοῦ πρώτου βιβλίου τῆς Ἐκθέσεως).» Ἐπακολούθησε γόνιμη συζήτηση καί ἐνδιαφέρουσες τοποθετήσεις τῶν συνέδρων, καί μετὰ τὸ Δείπνο ἔγινε συζήτηση ἐπὶ γενικῆς φύσεως λειτουργικῶν θεμάτων.

ΕΙΣΗΓΗΣΗ η. ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΠΑΓΚΟΥ

Τὴν Τετάρτη 29 Σεπτεμβρίου, τελευταία ἡμέρα τοῦ Συμποσίου, πραγματοποιήθηκε ἡ πέμπτη συνεδρία μέ προεδρευόντα τὸν Ἐλλογιώτατο **κ. Γεώργιο Φίλα**, Καθηγητῆ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ἡ πρώτη Εἰσηγήσιον εἶχε ὡς θέμα: «Κανονική Παράδοση καί Λατρεία».

Ἡ πρώτη Εἰσηγήσιον ἀνεφέρετο στό θέμα: «Κανονική Παράδοση καί Λατρεία». Ὁ εἰσηγητής Ἐλλογιώτατος **κ. Θεόδωρος Πάγκου**, Καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ὁ ὁποῖος παρουσίασε πτυχές τοῦ θεματίου του, ἐπεσήμανε τὰ ἐξῆς: «Ὡς πρὸς τὸ θέμα τῆς σχέσεως τῆς κανονικῆς παραδόσεως μέ τή Λατρεία ἐπισημάνθηκε ὅτι ἡ πλειοψηφία τῶν ἱερῶν κανόνων ἀναφέρεται σέ λειτουργικά ζητήματα. Ἐπειδὴ ἡ Ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ εἶναι μυστηριακὴ, πλαν εὐλόγο ὁ κανονικός νομοθέτης νὰ ἐνδιαφερθεῖ γνά τὰ ὄρια τῆς κανονικότητας τῶν μυστηρίων καί τῆ διάκριση κανονικῶν καί ἀντικανονικῶν σέ θέματα τελετουργίας καί θεολογίας τῆς Θείας Λατρείας.»

ΕΙΣΗΓΗΣΗ κ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΒΟΥΡΛΗ

Ὁ δεύτερος εἰσηγητής, Ἐλλογιώτατος **κ. Ἀθανάσιος Βουρλής**, Καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἀπέπτυξε τὸ θέμα: «Τὸ Τυπικὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως (19ος αἰ.) καί ἡ περαιτέρω πορεία του». Ὁ ὁμιλητῆς μέ ψλαρηρότητα ἀνέφερε ὅτι ὁ μὲν 19ος αἰώνας εἶναι καθοριστικός ὡς πρὸς τήν καταγραφή τῶν τυπικῶν διατάξεων ποῦ ἴσχυαν τότε στό Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, ὁ δὲ 20ός αἰώνας διαπρεπὲ τὸ τυπικὸ αὐτὸ. Συγχρόνως ὅμως ἔχουν καταθεθεῖ ἐνδιαφέρουσες προτάσεις γνά νέες ἀναθεωρήσεις τοῦ τυπικοῦ, μέ βάση τή λειτουργικὴ παράδοση καί τῆς ποιμαντικῆς ἀνάγκης.

ΕΙΣΗΓΗΣΗ η. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΚΑΛΛΙΑΚΜΑΝΗ

Ἀκολούθησε ἡ εἰσηγήσιον τοῦ τρίτου εἰσηγητοῦ, Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος **κ. Βασίλειος Καλλιακμάνη**, Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, μέ θέμα: «Σημαντικὸ ἐκπρόσωπον τῆς ἱστορίας καί θεολογίας κατά τὸν 20ό αἰώνα». Ὁ Εἰσηγητῆς μεταξύ ἄλλων ὑπογράμμισε: «Κατὰ τὸν εἰκοστό αἰώνα ὑπάρχει ἐντονὴ ἀναζήσιον, ἐπιστημονικὴ ἔρευνα, ἐκδόσεις κειμένων καί βιβλίων, θεολογικῆς συζητήσεως καί χωρίων, συνεδρία καί ἡμερίδες μέ κέντρο τή θεία λατρεία. Καί ὁ τομέας αὐτὸς δέν ἐνδιαφέρει μόνον κληρικοῦς καί θεολόγους, ἀλλὰ καί ἱστορικούς, βυζαντινολόγους, ἀρχαιολόγους, μουσικολόγους, ἀρχιτέκτονες, ἀγοραγράφους, φιλολόγους, κοινωνιολόγους, ἀνθρώπους τῆς τέχνης, θρησκευτολόγους, λογοτέχνης κ.ά.»

ΕΙΣΗΓΗΣΗ κ. ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΜΠΙΛΛΑΗ

Ὁ ἔσπεμος Εἰσηγητής, Ἐλλογιώτατος **κ. Διονύσιος Μπιλλάης** Ἀνατολικῶν, ἐπιμελητῆς τῶν Διπλόκων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, παρουσίασε τὸ θέμα: «Συντάκται τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ τυπικοῦ κατά τούς νεωτέρους χρόνους.»

ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ κ. ΔΑΝΙΗΛ

Ὁ τελευταῖος εἰσηγητής καί Πρόεδρος τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Επιτροπῆς Λειτουργικῆς Ἀναγεννήσεως Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμηττοῦ **κ. Δανιὴλ** ἀνέπτυξε τὸ θέμα: «Ἀνάγκης καί προβλήματα στήν Θεία Λατρεία κατά τούς παρόντες καιρούς», πάνω στοῦς ἐξῆς ἄξονες:

1. Ἡ ἀόρησιον τῆς κλήσεως ἀπὸ τὸν Θεὸ νὰ συμμετάσχουν οἱ πιστοὶ στήν Εὐχαριστιακὴ Συναχὴ.
2. Ἡ ἔλλειψη λειτουργικῆς ἀγωγῆς τῶν πιστῶν.
3. Ἡ ἀποϊεροποίηση τῶν ἱερῶν Μυστηρίων τῆς Ἐκκλησίας.
4. Ἡ ψλάσσα τῆς θείας Λατρείας.
5. Ἡ ἔκδοσι νέων ἱερῶν Ἀκολουθιῶν καί Εὐχῶν.
6. Ἡ σύνταξη νέων ἱερῶν Ἀκολουθιῶν καί Εὐχῶν.

7. Το ἄρολόγιον Πρόγραμμα τελέσεων Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν.
8. Ἡ ἀνομοιομορφία στὴν λειτουργικὴ.
9. Μοναστηριακὸ καὶ Ἐνοριακὸ (Ἄσκητικὸ) Τυπικὸ.
Ἡ τρίτη καὶ τελευταία συνεδριακὴ ἡμέρα ἐκλείσει μὲ εὐρεία συζήτηση καὶ τὴν παράθεση ἀποκαρτετιστηρίου γεύματος πρὸς τιμὴν

τῶν εἰσιτητιῶν καὶ συνέδρων. Ἀξίζει νὰ ἀναφερθεῖ ὅτι ὅλες οἱ ἐργασίες τοῦ Συμποσίου καλύφθηκαν ζωντανὰ ἀπὸ τὸ διαδικτυακὸ τηλεοπτικὸ κανάλι ivn.gr καὶ παράλληλα μεταδόθηκαν ζωντανὰ καὶ ἀπὸ τὸν ραδιοφωνικὸ σταθμὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως μὸς «Ὁρθόδοξη Μαρτυρία».

Διήμερη Συνάντηση Νέων Οἰκογενειῶν

Θέμα:

«Ἡ ἐπικοινωνία μέσα στὴν οἰκογένεια»

Ὁμιλητές:

- Δημήτριος Καραγιάννης, Παιδοψυχίατρος-Θεραπευτὴς Οἰκογένειας καὶ
- κ. Ἐλένη Καραγιάννη, Παιδοψυχίατρος-Ψυχοθεραπεύτρια
- Πρωτοπρεσβύτερος Γεώργιος Δορμπαράσης, Ἐκπαιδευτικός-Συγγραφέας
- Πρεσβυτέρα Σοφία Δορμπαράνη, Ἐκπαιδευτικός

Ἡμερομηνία:

Σάββατο 11 καὶ Κυριακὴ 12 Δεκεμβρίου 2010

Τόπος:

Συνεδριακὸ Κέντρο Θεσσαλίας, Μελισσιάτικο Βόλο

Πληροφορίες καὶ διηλώσεις συμμετοχῆς:

π. Ἰγνατίος Ἀγανωσιόπουλος,

Ἐπεθύθυνος Γραφείου Γάμων Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος,

Τηλ.: 6972705015, 24210 93516.

“Ο Αρχιεπίσκοπος Χριστόδου

Εχει παρατηρηθεί και έπισημανθεί από πολλούς ότι, κάθε φορά που το όνομα του Μακαριώτου 'Αρχιεπισκόπου Χριστοδούλου έρχεται στά κεΐλη, κάθε φορά που το πρόσωπό του κατακλιθεί τί σκέψη, όποτε τί θύμησή του άνασκαλεί τις άμνησίσεις, ρίγη συγκινήσιως πλημμυρίζουν τις καρδιές, οι όποιες ταξιδεύουν νοσταλγικά σέ θάλασσες έμπεριών, βιωμάτων και ένθυσμώσεων. Μπορεί νά πέρασαν σκεδόν τρία χρόνια από τότε που ταξίδεψε στην αιωνιότητα, γιά άλλους μος, όμως, είναι σάν μόλις χτές που παίρναμε τίν ειδική του, άντλοόσαμε από τό μελέρρο-το στόμα του, συμπεριεόμασαν στους δρόμους τών άγώνων του, μεταρ-σπανόμεσαν από τό λειτουργικό βιωμά του, διδασκόμεσαν από τό κή-ρρομα τίς όμοιότης και τίς καρτερίος του τίν περίοδο τίς άσθενείας του.

Αυτές οι σκέψεις και τά συναισθήματα διέκριναν και όσους είχαν τίν εις-καρία νά συμμετάσχουν ή και ροιωφωηκά νά άκούσουν τίν εκδήλω-ση μνήμης που πραγματοποιήθηκε στην 'Αθήνα τό βρόδυ τίς 6ης 'Οκτω-βρίου, σ' ένα χώρο που και' εσχόιν διακονεί τό πνεύμα και τί συγγραφή, στή Στοά τού Βιβλίου. Έκει ή 'Ιερά Μητρόπολη Δημητριάδος και ό 'Εκ-δοτικός 'Όργανισμός Π. Κωνσταντίνου παρουσίασαν τίν Τριλογία τού 'Ε-γκυκλίου συγγραφικού έργου τού άειμνήστου Πρωθιεράρχου, που περι-λαμβάνει τά Ποιμαντορικά, Λειτουργικά και 'Εόρτια κείμενα που άπέστει-λε πρós τόν 'Ιερό Κλήρο και τόν εύσεβή λαό τίς 'Εκκλήσιος τίς Δημη-τριάδος και τών 'Αθηνών, κατά τίς δύο περιόδους τίς 'Αρχιερατικής και 'Αρχιεπισκοπικής του διακονίης, 1974 - 1998 και 1998 - 2008. Τά κείμε-να αυτά έρέυντις, συγκέντρωσις, ταξινόμησις και έπιμελήθηκε ό ύπογρά-φωφ, κατά τά δύο τελευταία χρόνια, έργαζόμενος μέ άνδιειστική άγάπη και άπειρη ευγνωμοσύνη πρós τό πρόσωπο του πνευματικού του πατρός.

Τίν εκδήλωση τίμησαν μέ τίν παρουσία τους ό Μακαριώτατος 'Αρ-χιεπίσκοπος 'Αθηνών & πάσης 'Ελλάδος κ. 'Ιερώνυμος, οι Σεβασμιότα-τοι Μητροπολίτες Δημητριάδος & 'Αλμυρού 'Ιγνατίος, Στατών & Μετεώ-ρων Σπυριδιόν, Καλαβριτών & Αιγιαλείας 'Αμβρόσιος, Μυτιλήνης 'Ιωάν-νης, Δρυϊνουπόλεως 'Ανδρέας, Εσθής & Περιθεωρίου Παντελεΐμων, Σάρου & 'Ικαρίας 'Ευάγγελος, Καποτίας Σπυριδιόν, Φλωρίνης & Πρεσπιών 'Οσιόκλητος, Καπαστριεύς Νικόδημος, Πειραιώς Σπυριδιόν, Σερρών & Νι-γρίτης Θεολόγος, Σάρου & Τίνου Δωρόθεος, Νέας Σμύρνης Σπυρι-διόν, Κερκίρας & Παζών Νεαφύριος, Γλυφάδας Καλλιπής, Θήρας, Αμοργού & Νήσιων 'Επιφάνης, Βελαντινίου Διονυσίου, Σερβίων & Κοζάνης Παύλος, Νεαπόλεως & Σταυρουπόλεως Βασίλειος, Κοθίμων Σπυριδιόν, Αιτωλίας & 'Ακαρνανίας Κοσμάς, Δράμας Παύλος, Τριφυλίας & 'Ολυμ-πίων Χρυσόστομος, Μεσσηνίας Χρυσόστομος, Λευκάδος Θεοφίλος, 'Ιλίου, 'Αχαρνών & Πετρούπολεως 'Αθηνάγγελος, Θηρών & Λεβαδείας Γεώργιος, και Λαγκαδά 'Ιωάννης. Οι Θεοφιλέστατοι 'Επίσκοποι Νεοχω-ρίου Παύλος, Μαραθιάς Μελίτων, Φωτεινής Διονυσίου, ό Αρχιμωνα-χός τίς 'Ιερής Συνόδου τίς 'Εκκλήσιος τίς 'Ελλάδος 'Αρχιμ. Μάριος Βουσιόλης, ό Πρωτοσύγκελλος τίς 'Ιερής 'Αρχιεπισκοπής 'Αθηνών 'Αρχ-ιμ. Γαβριήλ Παναγιώτου, Πανεπιστημιακό Καθηγητής, πνευματικά τέκ-νο του Μακαριώτου Προκαθημένου και πλήθος κληρικών και λαϊκών που κατάκλιζαν άσφρακτά τούς χώρους τίς Στοές.

Τίν εκδήλωση παρουσίασις συντόνεσις ό ύπογράφωφ, ό όποιος προ-λογικά σημείωσε ότι «τό τρίτομο αυτό έργο είναι καρπός δικαιοσύνης έργα-σίως, που, μέ τίν ειδική και εύλογία τού Σεβ. Μητροπολίτου Δημητριάδος κ. 'Ιγνατίου, αλλά και μέ φόβο Θεού και άσθημα εθνήνης έπισκοπίης, άφ' ότου ένθρυσώσαμε στό μεγάλο 'Αρχείο τίς τοπίης μας 'Εκκλήσιος, κα-θώς και σέ έμπερως άρχεια μεγάλων 'Ιερών Ναών τό Βόλομο και τών 'Αθηνών. Είναι ένα έργο βαθβάτης και άνδιειστέλλης άγάπης, άπειρης ευγνωμοσύνης και ιερού χρέους άπάνεσις τόν άνθρωπο που σπάρθηκε τί ζωή μος, μίλησις στην καρδιά μος, άρωθήσις και διά φωτισις πάντοτε τό δρόμο τίς 'Εκκλησιαστικής μος διακονίης. Είναι ένα έργο που πιστεύ-ουμε άκράδαντα ότι θά συμβάλει τά μέγιστα στή σπουδαία και μελέτη τίς

σύγχρονης 'Εκκλησιαστικής μος ιστορίης».

Πρώτος άπέθιψε χαιρετισμό ό Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. 'Ιγνατίος, ό όποιος εύχαριστις θερμά τόν κ. Πέτρο Κωνσταντίνου, καθώς, όπως σημείωσε, «ή πρωτοβουλία αυτή δε θά ύλοποιούταν άν δε συναν-τούσε τίν πρόθυμο και φιλεργη άνταπόκρισή του». Στή συνέχεια έπέση-μανε: «Τό έργο αυτό φρονούμε ότι, ως σύγχρονης ποιμαντικής προβλη-ματισμού, άποτελεί μία σημαντική προσφορά στην 'Εκκλήσια. Και τούτο, διότι τά κείμενα τού άκαταπένητου και χαρισματικού 'Αρχιεπισκόπου Χρι-στοδούλου μπορούν κατακοτικά νά συμβάλουν στην έπισηση ποιμα-ντοικών και λειτουργικών ζητημάτων που άπασχολούν τίν 'Εκκλησιαστι-κή μος ζωή».

Ό Πρόεδρος τού όμώνυμου 'Εκδοτικού 'Όργανισμοú κ. Πέτρος Κω-νσταντίνου, άφ' ότου έξέηρσε τίν ειςάρεσκά του νά τίν συνεργασίη του μέ τίν 'Ιερά Μητρόπολη Δημητριάδος στή σπουδαία αυτή έκδοτική προτι-

βουλή, σημείωσε χαρακτηριστικά: «Τό 'Αγιο Πνεύμα έπέλεξε, γιά τίν περίοδο έπίσημης, ως κατάλληλο 'Αρχιεπισκόπο τού τάπου μος τόν άειμνήστο Χριστοδούλο, καθότι ή έποχή εκείνη είχε άπόλυτη άνάγκη από τίν προ-σωμωκτικότητα του...» Συνέχισε δε λέγοντας: «Τό 'Αγιο Πνεύμα έπέλεξε στή σημερινή περίοδο νά πδοιασθεί τό σκόρος τίς 'Εκκλήσιος ό 'Αρχι-επίσκοπος 'Ιερώνυμος...»

Πρώτος όμιλήτις ήταν ό Σεβ. Μητροπολίτης Σερρών & Νιγρίτης κ. Θε-ολόγος, εκ τών πλέον άγαπητών και άροσημένων πνευματικών τέκνων τού όσώδμου 'Αρχιεπισκόπου, ό όποιος παρουσίασε τόν 1ο Τόμο, μέ τίτλο «Ποιμαντορικά 'Εγκυκλίη πρós τίν 'Εκκλήσια τίς Δημητριάδος 1974 - 1998». Ό Σεβασμιότατος έπέστημανε άρχικά ότι «οι θέσεις και οι άπο-ψης τού άειμνήστου 'Αρχιεπισκόπου Χριστοδούλου, σπριζόμενες πάν-τοτε στην έκκρατητική διδασκαλία τίς 'Αγίας Γραφής, στην αιδενητική 'Ορθόδοξη Πατερική παράδοση, αλλά και στην όρθή εκτίμησις ή έξολόγη-ση τών ποιμαντοικών άναγκών και προκλήσεων τίς έποχής μος, άποτε-λούν κροσταλλήνες διανώσεις καταστάλαγμα τίς άνθρώπινης έπιστημο-σίνης, τόν εύχομο καρπό ενός δημοκρατικού έσωτερικού διαλόγου, τίν ύπέδωτην καταγραφή, «διά μέλλανος και χάρτιος», τίς αλάλητος άγάπης, τού ιερού ένθουσιασμοú και τίς εθνήνης τού 'Εκκλησιαστικού ποίημοις νά άδηγησις τό πρόβλημα τού Χριστού στην έμπερική βίωση του μυστηρί-ου τίς πίστεως και τίς έν Χριστώ σωτηρίης...»

Σέ άλλο σημείο τίς όμιλίης του ό Μητροπολίτης Σερρών κ. Θεολόγος τόνισε ότι «Ό Πρωθιεράρχης Χριστοδούλος υπήρξε νούς διαγωγής, ένδε-λεχής έρευνητις τών 'Ιερών Γραφών και τών Βιβλικών κειμένων. Μέ τό βεβή και τό εύθεθό του έκκρατητικού του λόγου, αλλά και μέ τίν σύγχρο-νων φωνών καταλείπει πολύτιμο παρακατάβηκον διά τίν 'Εκκλήσιαν όλόκληρη, άληθινών πνευματικών όδώνων εις τόν στέφανον τών

Λος μέσα από τά κείμενά του

ΤΟΥ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ ΕΠΙΘΑΝΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, ΙΕΡΟΚΗΡΥΚΟΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΕΩΣ

ἔργων του, πρὸς δόξαν Χριστοῦ καὶ πνευματικὴν ὠφέλειαν τοῦ Χριστιανισμοῦ πληρώματος. Αὐτὸ τὸ χάρισμα τοῦ λόγου, τῆς γραφῆς καὶ τῆς πενήσις, καθὼς καὶ ἡ εὐστροφία, ὁ ψυλλὸς δραματισμὸς, ἡ διορατικότης διὰ τὸ μέλλοντα συμβαίνει, ὁ ἀγνὸς, ἡ ἀρραίσιας καὶ ὁ ζήλος εἰς τὴν δικονομίαν του, ἀναδεικνύουν τὸ μέγεθος αὐτῆς τῆς προσωπικότητος...».

Τὸν 2ο Τόμο, μὲ τίτλο «Λειτουργικὰ Ἐγκύκλιαι 1974 - 1998 καὶ 1998-2008», παρουσίασε ὁ ἐκ τῶν στενοτέρων συνεργατῶν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χριστοδούλου, Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος **Θωμάς Σουδινός**, ἰ. Πρωτοσύμελλος τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ Πρωτότακτος τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ τῆς πρωτεύουσας Ὁ π. Θωμάς υπογράμμισε τοὺς ἀγῶνας τοῦ Ἀρχιεπισκόπου γιὰ τὴν διαμόρφωση Λειτουργικοῦ ἴθους στοὺς ἱερεῖς - Λειτουργοὺς καὶ στὸ λαὸ. Σημείωσε χαρακτηριστικὰ ὅτι «Ἐἶναι ἀλίθεια πὸς ὅρους, «Λειτουργικὸ ἴθος», διαπνέει ὅλες τῆς ποιμαντορικῆς τοῦ ἐπισκοπιασμοῦ, εἰδικότερα, ὅμως, τῆς Λειτουργικῆς. Ἦταν κάτι ποὺ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τὸ δίδασκε καὶ τὸ εἶχε ζήσει μέσα στὴν παροδοσιακὴ εὐσφείρα τῆς οἰκογενείας του, τῶν πνευματικῶν πατέρων του, τῶν ἀνατροφῶν του. Συνέθετε τὴν πνευματικὴ του πορεία μὲ τὸ κατεχόνην Μυστήριον τῆς Ἐκκλησίας: τὴν Θεία Ἐυχαριστία.

«Ὁ Χριστοδούλος καὶ μέσα ἀπὸ τὸ ἄρτυρο καρτὶ τῶν ἐγκυκλίων γνώριζε πάντοτε πὸ ἀποτιπώνει τὴν κύρια διδασκαλίη τῆς Εὐχαριστιακῆς Θεολογίας: Ἐνὸς Κύριου, ἑνα Ἔσχα, μία Πίσι. Μὲ τὸ ἱερὸ Θυσιαστήριον καὶ τὴν ἐν γένει λατρευτικῇ ζωῇ τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν, τὸν ἐπιτεροῦν τῆς Χριστιανικῆς ζωῆς, ὁ ἀνθρώπος μάλιστα σὺν ζωῇ τοῦ Θεοῦ. Ἀναίσαγμα αὐτῆς τῆς μόνισης - μεβρῆς εἶναι ἡ λοιπὴ δραστηριοποίησις του στὸν Ἐκκλησιαστικὸ ἀρρατισμὸ. Ἵσος ὡς Μητροπολίτης, ὄσο καὶ ὡς Ἀρχιεπίσκοπος, συνέγραψε, πλὴν τῶν παραειρητικῶν ἐγκυκλίων, λατρευτικὰ κείμενα καὶ εὐχῆς, συμπαντικῶν καὶ ἐκφράζοντας, μέσα ἀπὸ αὐτῆς, τὸ ἴθος καὶ τὴν ἐμπειρία τῆς Ἐκκλησίας. Ἐτσι, συχνὰ εἶχε τὸ στόμα τῶν πιστῶν ποὺ ἐπιθυμοῦσαν πὸ ἐκφράζονταν τὴν ἀναζήτησι τῆς ἀλήθειας καὶ

«Ἐκκλησία». Μεταξὺ ἄλλων σημείωσε: «Τὸ πρῶτο χαρακτηριστικὸ τῆς γραφῆς, ἡ γλῶσσα τῶν κειμένων, εἶναι μία στρωπῆ, κατανοητῆ, δημοτικὴ γλῶσσα. Ὁ Μακαριότης διαλέξε φράσεις ἀπὸ τὴν Ἁγία Γραφή, ἀπὸ τοὺς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας καὶ διάφορους νεοῶλληνες ποιητῆς καὶ λογιότινες. Δεύτερο χαρακτηριστικὸ εἶναι ἡ ἀγνῶνία τοῦ γὰς τοὺς νέους, ὅσο φαίνεται ἡ ἐμπροσθ τοῦ Ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰθαλοῦ...

«Τὰ Παλαιὰ κείμενα εἶναι λόγος ἀισθοδοσίας καὶ ἐλπίδος σὲ μία ἐποχὴ ποὺ κυριαρεῖ ἡ καταστροφολογία καὶ ἡ ἀπιστοδοξία. Ὁ Μακαριότης προσπάθεισε νὰ βρεῖ τὸν μέσο δρόμο μεταξὺ διαφόρων ἰδεολογιῶν...»

Ὁ κ. Χολέβας συνέχισε θέτοντας ἐρωτήματα ποὺ συχνὰ ἔθετε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστοδούλος: «Παυδαί ἢ Ἐκπαίδευσις; Ἡ Παυδαί πλάθει ἴθος ἢ ἄλλος προσηρεῖ ἐπαγγελματικὴν κάρτηρα γὰ νὰ βρεῖ κῆποιος ἐργασία; Ὁ Μακαριότης μὲς θέτει μπροστὰ στὴν εὐθύνη νὰ ἀγωνιστοῦμε γιὰ τὴν Παυδαί, ἐκπέμπει ἀγνῶνία γιὰ τὸ ποῖο πρότυπο ἀνθρώπων θέλομε...»

Ἡ ἐκδύλωσις ὀλοκληρήθηκε μὲ τὴν κατακλητήρια προσχολιὰ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν ἰ. Πάσις Ἐλλάδος κ. Ἱερονομίου, ὁ ὁποῖος ἔκανε λόγο «γὰ βαρὴ κληρονομία», τὴν ὁποία παρέλαβε ἀπὸ τὸν Μακαριστὸ Χριστοδούλο καὶ «ὑπογράμμισε ὅτι «αὐτὴ ἡ αἰθερα ἀπόψε εἶναι πλημμυρισμένη ἀπὸ συναισθημάτων κατάνυξης, ἀνάμνησις, ἀλλὰ καὶ προβληματισμοῦ καὶ νοσταλγίας...». Σὲ ἄλλο σημείο σημείωσε ὅτι «τὰ ὄραματα τοῦ Μακαριστοῦ Χριστοδούλου εἶναι δυνατὰ.

Προερίποντο τὸ νέο Ἀρχιεπισκοπὸν καὶ τοὺς συνεργάτες καὶ τὸν Μακαριστὸ Χριστοδούλο καὶ τοὺς δικούς του, ἀλλὰ καὶ ἄλλους, νὰ συνεχίσουμε τὸ ὄραμα, ὅστε νὰ γίνῃ πράξι μέσα σὺν ζωῇ τῆς Ἐκκλησίας...». Ὁλοκληρώνοντας ὁ Μακαριότητος κ. Ἱερονομίου εὐχαριστοῦν καὶ ἐκτίμησε: «Ἐυχαριστοῦμε ὅλους ὄσοι συνετέλεσαν νὰ γίνῃ ὅπως αὐτὴ ἡ ἐκδύλωσις, ἡ ὁποία ξανόφερε μέσα σὺν ζωῇ μὴν μορφή, τὴν δημογραφικότητα, τὴν πληθωρικότητα, τὴν δύναμη τῆς προσωπικότητος τοῦ Μακαριστοῦ Χριστοδούλου. Νομίζω ὅτι ἵπταν πολὺ εὐστοχο νὰ λέγομε ὅπως ὅτι ἐκπὴ του καὶ ἐπιθυμία του εἶναι νὰ συνεχιστοῦμε ὄσοι μαζί πρὸς αὐτὴ τὴν πορεία. Αὐτὰ ποὺ μὲς εἶπε, μὲς διδάξε, νὰ τὸ κάνουμε πράξι. Καὶ ἔσομε τὴ δύναμη νὰ τὸ κάνουμε...».

Ἡ ἐκδοτικὴ προσπάθεια, ποὺ μέχρι σήμερα καταλαμβάνει τοὺς τρεῖς πρώτους παρουσιασθέντες τόμους, σὺν Θεῷ, θὰ συνεχιστεῖ, καθὸς τὸ συγγραφικὸ ἔργο τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου καὶ πνευματικοῦ μας Πατρός εἶναι πληθωρικὸ καὶ πολυποσῆτον. Ἡ ἔρευνα καὶ ἡ συλλογῆ τῶν κειμένων συνεχίζεται. Θέλουμε νὰ πιστοῦμε ὅτι καὶ ὁ ἴδιος ἐπιλογῆ τὴν θεωρητικὴν αὐτῆς ἐργασίαν καὶ ἐλπιόμαστε ἀναπαυόμενος σὺν χερί τοῦ Ἁγίου Θεοῦ.

τῆς ἰλήρωσις. Ἵσος αὐτὸ ἵκει ἀδιάρροτα στοὺς πολλούς τῆς σύγχρονης ἐποχῆς, ἂν κανεὶς θεωρήσει τὸ Εὐχαριστιακὸ γεγονός σὺν μία ἀπλή τελεπὴ ἀνάμνησις ἢ ἑνα ἱεροσκευατικὸ - συμβολικὸ δρώμενο...»

Ὁ π. Θωμάς ἀκόρρισε ρίγη συγκινήσεως στοὺς παρερισκομένους, ὄταν, ἐκτός κειμένου, ἀναφέρθηκε σὲ προσωπικὴ τοῦ ἐμπειρίας ἀπὸ τὸ Λειτουργικὸ ἴθος τοῦ Μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου, κυρίως κατὰ τὴν ὀδυνηρὴν περίοδο τῆς πρὸ τοῦ τέλους ἀσθενείας.

Τὸν 3ο Τόμο, μὲ τίτλο «Μνήματα Ποιμαντικῆς εὐθύνης 1974 - 1998 καὶ 1998 - 2008», παρουσίασε ὁ κ. **Κωνσταντῖνος Χολέβας**, Πολιτικὸς Ἐπιστήμων, Ἱστορικὸς, Συγγραφεὺς καὶ Ἀρχιναυτάντης τοῦ περιοδικοῦ

«Εὐχαριστοῦμε πού μᾶς δώσατε φωνή!»

...στὸν ἀπόηχο τῆς "ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ"

Μέ ἀπόφαση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὸ διάστημα ἀπὸ 2 μέχρι 5 Σεπτεμβρίου πραγματοποιήθηκε με ἐπιτυχία στὴν Ἀθήνα, γιὰ πρώτη φορά, ἡ Σύνοδος τῶν Ἐφήβων, στὴν ὁποία συμμετείχαν νέοι ἀπ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα. Ἡ συνάντηση αὐτὴ εἰδωσε τὴν εὐκαιρία στοὺς νέους νὰ συζητήσουν γὰρ τὴν Ἐκκλησία ἀλλὰ καὶ νὰ συνομιλήσουν με τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο καὶ τοὺς συνοδικούς Μητροπολίτες. Στὸν ἀπόηχο

αὐτῆς ὁ Ποιμενάρχης μας, ὁ ὁποῖος, ὡς Συνοδικὸς Σύνδεσμος τῆς Ἐπιτροπῆς Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς τῆς νεότητος εἶχε τὴ γενική ἐυθύνη τῆς διοργανώσεως, ἔλαβε τὴν ἀκόλουθη ἐπιστολὴ ἀπὸ κάποιον νέο πού ἔλαβε μέρος στὴ Σύνοδο. Τὴν δημοσιεύουμε παρακάτω, διότι φανερώνει τὴ στάση τῶν νέων ἀπέναντι στὴν Ἐκκλησία καὶ τὴν εὐθύνη μας γι' αὐτήν.

Ἀεροδρόμιο Τανάνγρας 8-9-2010

Σεβασμιώτατε,

Ἄνοιξα τὴν ἡμέρα τῆς Γενέθλης καὶ μετεἶτα στὴν Σύνοδο τῶν Ἐφήβων, πρὶν ἀπὸ μερικὲς ἡμέρες στὴν Ἀθήνα.

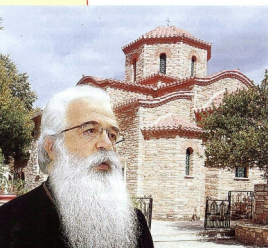
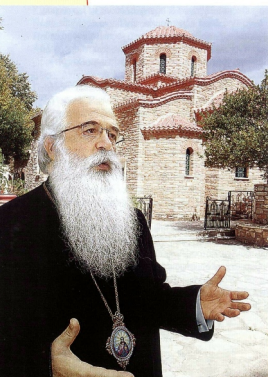
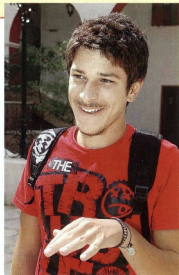
Σὰς γρῶφαις αὐτῆς τῆς λίγης γραμμῆς, καὶ ἄρχην, γιὰ νὰ σὰς εὐχαριστήσω γιὰ τὴν φιλοξενία πού μᾶς προσέφερατε καὶ ἔπειτα γιὰ τὴν συνειδητοποίησιν ὅτι αὐτὴ ἡ Σύνοδος εἶχε πολλὰ περισσότερα ὀφέλη ἀπ' ὅσα περιμένα. Αὐτὰ τὰ ὀφέλη δὲν περιορίζονται στὶς ἐμπειρίες ἐκεῖνων τῶν πέντε ἡμερῶν, ἀλλὰ με ἀκολουθοῦν καὶ στὴν καθημερινότητά μου.

Ἀρχικά, θὰ πῆθε νὰ ἀμολογήσω πόσο λάθος ἄποψη εἶχα γιὰ τὴν Ἐκκλησία. Αὐτὸ βέβαια συνέβη λόγω τῆς ἑλλειψῆς πληροφορήσεως καὶ τοῦ δογματισμοῦ πού περνᾶται μέσω τῶν μαθημάτων τῶν θρησκευτικῶν, ἐπειδὴ ἀδυνατοῦν νὰ ἐξηγηθῶσιν κάποια πράγματα οἱ καθηγηταί μας ἢ κάποιοι κληρικοί, πού ἀναλαμβάνουν τὴν κατὰ τὴν ἀποστολήν ἡμετέραν ἐκπαίδευσιν. Ἐπομένως, ὁ αὐτὸς τὸ πῶς πρέπει νὰ ὑπάρχουν ἰδιαίτερα μορφωμένοι καὶ χαρισματικοὶ ἄνθρωποι, ἔτσι ὥστε ἡ ἀλήθεια τοῦ Χριστοῦ νὰ γίνῃ πραγματικὰ «κτῆμα» μας. Ἐπίσης, ὅλοι μας πρέπει νὰ συνειδητοποιήσουμε ὅτι ἡ Ἐκκλησία στὴν οὐσία εἶναι μία ἀγκαλιά, πού δὲν ξεχωρίζει ποι-

οὓς θὰ ἀγκαλιάζει. Αὐτὴ ἡ μεγαλοφυΐα τῆς εἶναι ἀφοπλιστικὴ ἀπέναντι σὲ κάθε ἀντίθετον ἰδεολογία. Παρ' ὅλα αὐτὰ, ὁ φανατισμὸς καὶ ἡ τάση κάποιων νὰ δεῖξουν πόσο «ἠθικὸι ἄνθρωποι» καὶ «καλοὶ χριστιανοί» εἶναι, παρὰ τὴν ἀρετήν αὐτῶν, ἀπολύτως ἀνεπιθύμητα καὶ ἐπιζήτητα. Τὸ ἀληθινὸ μῆνυμα τῆς ἀδελφότητος καὶ τῆς ἀγάπης πού θὰ ἐπηρεαζοῦν νὰ περνᾶται. Σὲ φρονήσιν καὶ τῆς ἀγάπης πού θὰ ἐπηρεαζοῦν νὰ περνᾶται. Σὲ πέντε μόλις μέρες δεῖξατε σὲ σαρὰντα νέα παιδιὰ ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα. Σκεφθεῖτε κάθε φορά οἱ νέοι νὰ εἶναι περισσότεροι, ἢ ἀκόμα καλύτερα, οἱ Σύνοδοι νὰ ἀποκτιπῶσιν καὶ τοπικὸν χαρακτῆρα.

Τελειώνοντας, θὰ πῆθε, ὀφροῦ σὰς ξαναευχαριστήσω καὶ σὰς ζητήσω νὰ μεταφέρετε τῆς εὐχαριστίας μου καὶ στοὺς ὑπόλοιπους Ἁγίους Πατέρας, νὰ σὰς πῶ ὅτι μετὰ τῆς ἐπιπέρας μετὰ τὰ παιδιὰ, κατὰ τὴ διάρκεια τῆς Συνόδου, ἔχω γίνῃ ἐνεργὸς καὶ ὡς πολίτης, ἔχοντας πῶν κάνει κάποιος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἔχοντας πῶν κάνει κάποιος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἔχοντας πῶν κάνει κάποιος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. Σὰς πού μέσω ἱπτερνει, καθὼς καὶ σχολικῆς ἐπιμερίδας. Σὰς εὐχαριστοῦμε πού μᾶς δώσατε φωνὴ καὶ θὰ πῆθε νὰ ζῆρετε ἐπίσης ὅτι θὰ ἀποτελῶ πρεσβευτὴ στὸν τύπο μου ὅσων εἶδα, ἄκουσα καὶ διδάχτηκα κοντὰ σας.

Με σεβασμὸν
ἀσπάζομαι τὸ χεῖρ σος,
Μιχαὴλ Γ. Γανώσης

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ ΠΗΛΙΟΥΣΗ

ΕΠΕΤΕΙΟΣ 50 ΧΡΟΝΩΝ ΤΟΥ Ι. ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΟΣ ΑΓ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΥ ΝΕΟΥ

Με τήν ευκαιρία της συμπλήρωσης 50 χρόνων από τη θεμελίωση του 'Ιερού Προσκυνημάτων του 'Αγίου Νεομάρτυρος 'Αποστόλου του Νέου στον 'Αγιο Λαυρέντιο Πηλιούσι (15/8/1960), τήν Κυριακή 5 Σεπτεμβρίου τελέσθηκε 'Αρχιερατική Θεία Λειτουργία, ιεροουργώντας το Σεβασμιώτατο Μητροπολίτου κ. 'Ιγνατίου, ο οποίος κήρυξε και τόν θείο λόγο. 'Αμέσως μετά τί Θεία Λειτουργία, τελέσθηκαν τά έγκαίνια του παραδοσιακού άρχοντικού Μεγάρου Γκιλαβάνη, τό όποιο διαρτίθηκε πρόσφατα στό 'Ιερό Προσκύνημα και ανακαινίστηκε.

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΣΜΥΡΝΗΣ

'Η Κυριακή πρό της 'Υπόσεως του Τίμιου Σταυρού είναι άφιερωμένη στό μνήμη του 'Αγίου ιερομάρτυρος Χρυσόστομου, Μητροπολίτου Σμύρνης, και τών συν αὐτῶ τελεωθέντων κατά τί μικρασιατική καταστροφή. Κάθε χρόνο ή μνήμη τους τιμάται στό προσφυγικά ένορία της Εδευγελαστίας Νέας 'Ιωνίας με τί συμμετοχή και τών μικρασιατικών Συλλόγων της περιοχής. Ειδικότερα, τό Σάββατο 11 Σεπτεμβρίου 2010 τελέσθηκε ό Πανηγυρικός 'Εσπερινός μετ' άρτοκλασίας, κατά τόν όποιο όμίλησε ό Πρωτ. Χαρίλαος Παπαγεωργίου, Γραμματέας της 'Ι. Μητροπόλεως μας, ό όποιος άναφέρθηκε στό άρθόδοξο φρόνημα του 'Αγίου και σε θαυματουργικές έμφανίσεις του. Τήν Κυριακή 12 Σεπτεμβρίου τελέσθηκε ό 'Ορθρος, ή Πανηγυρική Θ. Λειτουργία και έν συνέχεια ή Λιτανεία της εικόνας τών 'Αγίων πέριξ του 'Ι. Ναού. 'Ενόπιον του μνημείου της μικρασιατικής καταστροφής ψάλλθηκε επιμνησθέντη δέηση γιά όσους θανατώθηκαν στόν Μ. 'Ασφα και κατατέθηκαν στέφανοι. Τών 'Ακολουθιών προεξήρχε ό Πρωτοστέγγελος της 'Ιερής μας Μητροπόλεως π. Δαμασκηνός Κιαμέτις, ό όποιος κήρυξε τό θείο λόγο.

Η ΠΑΝΗΓΥΡΙΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΤΑΞΙΑΡΧΩΝ ΠΗΛΙΟΥ

Κατά άρχαιο έθος στις 6 Σεπτεμβρίου έκάστου έτους πανηγυρίζει ή 'Ι. Μονή Παμμεγίστων Ταξιαρχών 'Αγίου Γεωργίου Νηλείου Πηλιού, επί τη εορτή του έν Χώνας θαύματος του Προστάτου της, 'Αρχιστρατήγου Μιχαήλ. Μέ τί συμμετοχή πολυάριθμων προσκυνητών, πραγματοποιήθηκε και φέτος ή Πανηγυρίς με έπίκεντρο τόν νέο μεγαλοερεπί 'Ιερό Ναό του 'Αρχαγγέλου. Συγκεκριμένα τήν Κυριακή 5 Σεπτεμβρίου έλαβε χώρα ό Πανηγυρικός 'Εσπερινός, μετ' άρτοκλασίας και θεϊου κηρύγματος, χοροστατούτος του Σεβασμιώτατου Μητροπολίτου Δημητριάδος κ. 'Ιγνατίου και ή Λιτανεία της 'Ιερής Εικόνας του 'Αρχαγγέλου Μιχαήλ. Τήν έπομένη τελέσθηκαν ό 'Ορθρος και πανηγυρική 'Αρχιερατική Θεία Λειτουργία μετά θεϊου κηρύγματος, στην όποια λειτουργήσε και όμιλησε ό Θεοφιλέστατος 'Επίσκοπος Ρεντίνης κ. Σερραφείμ. Τέλος, τό έσπέρας τελέσθηκε ό 'Εσπερινός αποδόσεως της εορτής και ή Παράκληση στους Παμμεγίστους Ταξιαρχες Μιχαήλ και Γεωργίου.

ΑΓΙΑΣΜΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ

Σέ όλα τά σχολεία της περιοχής μας, τί Δευτέρα 13 Σεπτεμβρίου, ημέρα έναρξεως του νέου σχολικού έτους, βρέθηκαν ό ιερείς της 'Ι. Μητροπόλεως μας γιά τά τελέσουν τόν 'Αγιασμό, ένθ' άναγνώσθηκε και σχετικό Μήνυμα του Σεβασμιώτατου Ποιμενάρου μας. Στόν 'Αγιασμό που τελέσθηκε στό σχολικό συγκρότημα τών 2ου ΓΕΛ, 2ου ΕΠΑΛ και Τ.Ε.Ε. ειδικής άγωγής Νέας 'Ιωνίας προεξήρχε ό Σεβασμιώτατος, ό όποιος και μίλησε στός μαθητές τών σχολείων αυτών. Νωρίτερα ό Μητροπολίτης μας τέλεσε τόν 'Αγιασμό γιά τήν έναρξη τών σχολικών μαθημάτων στό 'Ιδιωτικό Δημοτικό Σχολείο «'Αγιος 'Ιωσήφ» της 'Ελληνογαλλικής Σχολής Βόλου, καθώς και στό 3ο και τό 9ο Δημοτικό Σχολείο Νέας 'Ιωνίας.

ΑΓΙΑΣΜΟΙ ΣΤΑ ΕΝΟΡΙΑΚΑ ΣΠΙΤΙΑ ΓΑΛΛΗΣ

Μετά από πέντε συνήθη σύντομα καλοκαιρινά ανάπαυλα, τα Σπίτια Γαλινης Χριστού που λειτουργούν στις Ένορίες ξεκίνησαν πάλι την προσφορά του φαγητού σε όσους το στερούνται. Με την ευκαιρία αυτή σε πολλές ένορίες τελέστηκε η ακολουθία του Άγιασμού γιὰ τὴ νέα φιλανθρωπική χρονιά, με τὴ συμμετοχή τῶν ἐθελοντριῶν. Συγκεκριμένα, τὴν Τετάρτη 15 Σεπτεμβρίου, πραγματοποιήθηκε ὁ Άγιασμός, ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο Ποιμενάρχη μας στὴς Ένορίες Άγιος Παρασκευῆς Βόλου καὶ Άγίων Άναργύρων Βόλου, με τὴν παρουσία τῶν ἱερέων τοῦ Νοοῦ καὶ τῶν δεκάδων ἐθελοντριῶν νεανικῶν ποῦ στελεχώνουν, με ἀγάπη καὶ αὐταπάρνηση, τὸ κοινωτικό ἔργο τῆς Ένορίας. Ἐπίσης, τὴν Παρασκευή 17 Σεπτεμβρίου, τὸν Άγιασμό τῆς ἐνάρξεως τοῦ Σπιτοῦ Γαλινης τῆς ἐνορίας τοῦ Άγιου Γεωργίου Νέου, Ἀγχιάλου τελέσει ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Ἰγνατίος. Ὁ Σεβασμιώτατος ἀπευθυνόμενος στὴς ἐθελόντριες τόνισε καὶ τὴ ἐξέλιξη: «Στὴ δόκιμη ἐποχή ποῦ διανούμαστε πρέπει νὰ στηρίζουμε τοὺς ἀνθρώπους ὥστε νὰ μὴν ἀπελπισθοῦν ἀπὸ τὴς οικονομικῆς ἀλλαγῆς. Καὶ ἐπειρῶ, λειτουργώντας μέσα στὸ λειτουργήματα τῆς Ἐκκλησίας, εἰσεθε κοὶ διακονήσεις τῆς ἀγάπης», ὑπηρετώντας τὸ ἔργο τῆς φιλανθρωπίας ποῦ δὲν διαχωρίζεται ἀπὸ τὴν Θεία Λατρεία, τὴν πνευματικότητα, τὴν ἐνότητα καὶ εὐθύνη ὅλων στὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας. Ξερετε γιατί κάνετε φιλανθρωπία. Δίνετε μαζί με τὸ φαγητὸ τὴν πίστη, τὴν ἐλπίδα, τὴν ἀλληλεστήριξη καὶ ξερετε ὅτι αὐτὸ τὸ προσφέρετε στὸν ἴδιο τὸν Χριστὸ.

Ἡ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΥΨΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Στὴς 14 Σεπτεμβρίου ἡ Ἐκκλησία μας τελεῖ τὴν ἀνάμνηση τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ στὰ Ἱεροσόλυμα, γενέθλιος καὶ προβάλλοντας τὸ σύμβολο τῆς σωτηρίας μας. Στὴν τοπική μας Ἐκκλησία πανηγυρίζουν ἀρχαί τοῦ Νοοῦ. Στὴν πόλη τοῦ Βόλου ὁ Ἱερός Ναός Ἁγ. Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης ἑορτάσει τὸν Τίμο Σταυρὸ με τὴν τελεση τοῦ Πανηγυρικοῦ Ἐσπερινοῦ τὴν παραμονή τῆς ἑορτῆς, κατὰ τὸν ὅποιο τὸν θεῖο λόγο κήρυξε ὁ Ἀρχιμ. Δαμασκηνὸς Κιαμέτης. Ἀντιμέτωποι τελέσθηκαν ὁ Ὀρθόρος καὶ ἡ Πανηγυρική Θεία Λειτουργία, ἱερουργούντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας κ. Ἰγνατίου. Ἐπίσης, τὴν ἴδια ἡμέρα πανηγύρισαν ὁ Ἱερός Ναός Ὑψώσεως Τιμίου Σταυροῦ Κάτω Γατζεῆς καὶ ὁ ὁμώνυμος Ἱερός Ναός Πινκατιῶν. Στὸν Νοὸ αὐτὸν τὴν παραμονή τῆς ἑορτῆς τελέστηκε ὁ Πανηγυρικός Ἐσπερινός, χοροστατούντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Ποιμενάρχου μας, ὁ ὁποῖος καὶ στὸ τέλος τοῦ Ἐσπερινοῦ τελέσει τὰ θρηνοεῖδη ἀνακαινισθέντος Παρεκκλησίου καὶ χειροθέτησε τὸν Ἐφημέριο π. Νικόλαο Παντελή σὲ Πρωτοπρεσβύτερο, ὡς ἐπιβράβευση τῆς ποιητοῦς καὶ εὐδόκιμης διακονίας του ἐκεῖ.

ΑΓΙΑΣΜΟΣ ΣΤΟ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟ ΜΕΓΑΡΟ

Με τὴν ευκαιρία τῆς ἐνάρξεως τοῦ νέου δικαστικοῦ ἔτους, πραγματοποιήθηκε καὶ φέτος ἡ καθιερωμένη τελεση Ἐγιασμοῦ στὸ Δικαστικό Μέγαρο, με πρωτοβουλία τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Βόλου. Ἐτοῖ, τὴν Πέμπτη 16 Σεπτεμβρίου 2010, με τὴν παρουσία τῶν δικαστικῶν λειτουργῶν καὶ τῶν δικηγόρων τῆς πόλης μας τελέστηκε ὁ Ἐγιασμός ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο Ποιμενάρχη μας κ. Ἰγνατίου, ὁ ὁποῖος εὐλόγησε δύναμη καὶ φρονιμὸ στὸ λειτουργήμα τους.

ΒΡΑΒΕΥΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΛΤΣΧΑΙΜΕΡ

Στὸ πλαίσιο ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου, ἡ Ἑλληνική Ἐταιρεία Νόσου Ἀλτσχάιμερ τὴν Παρασκευή 17 Σεπτεμβρίου σὲ βραδινὴ ἐκδήλωση τίμησε τοὺς ἀγαθοὺς τοῦ ἔργου τῆς. Ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς καὶ τὸν Σεβ. Μητροπολίτη μας. Στὸ πρόσωπο τοῦ Σεβασμιωτάτου ἀναγνωρίστηκε ἡ συμβολή τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας στὸ ἔργο τῆς Ἐταιρείας, καθὼς καὶ τῆς Μονῆδος Ἀντιμετώπισης νόσου Ἀλτσχάιμερ (Μ.Α.Ν.Α.) τῶν Ἀλτσκων, με τὴν καθημερινή προσφορά 75 μεριδίων φαγητοῦ. Ὁ Σεβασμιώτατος, ἀπὸ εὐχαρίστηση γιὰ τὴν τιμητικὴ διάκριση, τόνισε ὅτι ἡ τιμὴ ἀνήκει σ' ὅσους συμμετέχουν ἐθελοντικά στὸ φιλανθρωπικό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὅτι κρῆός μας εἶναι νὰ διασώσουμε τὴν κοινωνική συνοχή καὶ ἐνότητα, ὡς δύναμη προσφοράς καὶ ἀφθαρσίας.

ΝΕΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΕΝΤΡΟ ΣΤΗ ΔΗΜΗΤΡΑ ΑΓΙΑΣ

Μία ὀξείμανη πρωτοβουλία εἶχε ὁ Δήμος Ἁγρῶς ποῦ δειχνε τὴ λαμπρὴ ἀποτελέσματα τῆς συνεργασίας τοπικῶν φορέων καὶ Ἐκκλησίας. Εἰδικότερα τὸν καριὸ Δημήτρα τῆς ἐπαρχίας Ἁγρῶς, τὴν Κυριακὴ 19 Σεπτεμβρίου, πραγματοποιήθηκαν τὰ ἐγκαίνια τοῦ νέου Πνευματικοῦ Κέντρου τῆς Ένορίας, τὸ ὁποῖο εἶναι ἕνα νεόδμητο, πρότυπο καὶ λειτουργικό κτήριο, κτισμένο με τὸν παραδοσιακὸ τρόπο. Τὸ Κέντρο αὐτὸ κτίσθηκε χάρι στὴν οικονομική χορηγία τοῦ ἐκεῖ Δήμου καὶ θὰ ἀποτελεῖ ἕνα κατάλληλο χωρὸ τόσο γιὰ τὴν πνευματικὴ δραστηριότητα τῆς Ένορίας, ὅσο καὶ γιὰ τὴς ἐκδηλώσεις τοῦ καριὸ. Ὁ Σεβασμιώτατος, ὁ ὁποῖος τελέσει τὸν Ἐγιασμό, συνεχάρη καὶ εὐχαρίστησε τὸν Δήμαρχο καὶ τὸ ἱερεῖο π. Εὐάγγελιο Σκαριζῆ.

ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

Το καθιερωμένο διήμερο Συνέδριο Στελεχών Νεότητας της 'Ιερής Μητροπόλεως Δημητριάδος πραγματοποιήθηκε και τούτη τη χρονιά με κεντρικό θέμα «Κατάρτιση και οικονομική κρίση». Με το επίκαιρο και φλέγον αυτό θέμα ασχολήθηκαν οι 180 συμμετέχοντες, ύψαινοι ιερείς νεώτους και κατηχητές, που θα στελεχωθούν το νεανικό έργο της τοπικής 'Εκκλησίας, κατά το τρέχον Ιεραποστολικό έτος, το Σαββατοκύριακο 18 & 19 Σεπτεμβρίου στο Συνεδριακό Κέντρο «Θεσσαλία». Κεντρικός ομιλητής της πρώτης ημέρας ήταν ο Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. 'Ιγνατίος, ο οποίος ανέπτυξε το κεντρικό θέμα του Συνεδρίου «Κατάρτιση και οικονομική κρίση». 'Ακολούθησε οι σύνεδροι χωρίστηκαν σε τέσσερις ομάδες εργασίας, οι οποίες καταστάθηκαν μετά εξής θέματα: 1. «'Εμφύηση και Οικονομική κρίση. Οι κοινωνικές πιέσεις, οι πιέσεις των συνολημάτων, η έπιρροή των μαζικών μέσων ενημέρωσης και διασκεδάσης, οι εξαρτητικές οσότητες και οι συμπεριφορές των εφήβων σε εποχικές οικονομικές κρίσεις και η αντιμετώπισή τους», 2. «Διαχείριση του φόβου. 'Η εξουσία του φόβου, προοπτικές γιά μία ελεύθερη άρροβική κατάρτιση», 3. «Καταναλωτισμός και πωλεόραση. 'Από τήν κριτική στην αντίσταση. 'Από τήν εικόνα στην πράξη. 'Από τήν παρακολούθηση στο παιχνίδι. 'Ανάπτυξη αντικαταναλωτικών συμπεριφορών» και 4. «'Αλληλεγγύη στην οικογένεια, στην έννορία, στην κοινωνία. Δημιουργικές πρόβες, θεσμοί, συνθήκες άλληλεγγύης. Δραστηριότητες στην ομάδα κατηχητών που άνοιγονται στην οικογένεια, στην έννορία, στην κοινωνία». Εισηγητές των παραπάνω θεμάτων ήταν οι π. 'Ηλίας Λαοολάκος, 'Εφημέριος 'Ι.Ν. 'Αγίων Θεοδώρων Θηρών, π. Σπυριδών Τοιμούρης, κληρικός 'Ι.Μ. Περαίας, π. Σπυριδών Μπουτονάκης, κληρικός 'Ι.Μ. Καρπενησίου, κ. Στυλιανός Πελαγός, παραμύθος, συνεργάτης του Γραφείου Νεότητας της 'Ιερής Μητροπόλεως Δημητριάδος. Κατά τήν 2η ημέρα του Συνεδρίου (19/9) παρουσιάστηκε τό νέο κατηχητικό βιβλίο με τίτλο «'Οι 'Αγιοι του τόπου μας», από τήν ομάδα κατηχητών του 'Ι.Ν. 'Αγίου Δημητρίου Βόλου, έγινε υποδειγματική διδασκαλία από τόν κ. Στυλιανό Πελαγό και παρουσιάστηκαν τά πορίσματα του Συνεδρίου. Τέλος, ο Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. 'Ιγνατίος τέλεσε τήν χειροθεσία των νέων κατηχητών, έπέδωσε τούς σχετικούς διορισμούς και έδωσε τις εργασίες του Συνεδρίου. 'Ο κ. 'Ιγνατίος κάλεσε τά στελέχη της Νεότητας νά προσφέρουν στά παιδιά μας τόν Χριστό ως τήν μόνη άσφαλή και άσθεντική βίση γιά τήν αντιμετώπιση της κρίσης: «Πώς μπορεί νά τούς προσφέρει πιά σημαντικό πρότυπο από τόν Χριστό; 'Εάν σταθούμε ίκανοί νά μιλήσουμε τήν γλώσσα τους και νά ίκανοποιήσουμε τήν ήλιρα τους, τότε ή άρρασκία, ή πίστη και ή δύναμή τους θα έντυπωσιάζουν όλους και θα γίνουν ίκανοί νά αντιμετώπισουν και αβτήν και κάθε κρίση, προσωπική ή συλλογική, που θα τούς επικυλήσει ή ζωή». 'Ακολούθησε οι σύνεδροι χωρίστηκαν σε τέσσερις ομάδες εργασίας όπου συζήτηση και εργάστηκαν πάνω σε έπιμέρους σχετικά ζητήματα. Το Συνέδριο ολοκληρώθηκε με 'Αρχιερατική Θεία Λειτουργία στον 'Ι.Ν. 'Αγίου Μοδέστου Μελισσιτικών και με τήν έκδοση των πορισμάτων στο Συνεδριακό Κέντρο «Θεσσαλία», τήν χειροθεσία των νέων κατηχητών και τήν έπίδοση των διορισμών τους.

ΞΕΚΙΝΗΣΗ ΟΙ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΧΟΡΩΔΙΑΣ

Μέ τήν έναρξη του τρέχοντος Ιεραποστολικού έτους, έκανε νέο ξεκίνημα και ή Παιδική - Νεανική Χορωδία της 'Ιερής μας Μητροπόλεως, τήν όποια άπαρτίζουν παιδιά και νέοι της περιοχής μας και διεύθυνε η Καθηγήτρια Μουσικής κ. Μαρϊάννη Σαμαρά. Με τήν άρχισή αυτή, τήν Κυριακή 26 Σεπτεμβρίου τελέστηκε ο 'Αγιασμός των δραστηριοτήτων της Χορωδίας, από τόν Πρωτοψάλτη π. Δαμασκηνό Κιαμέτι, στο Πνευματικό Κέντρο της Μητροπόλεως, όπου και διεξάγονται τά έβδομοεαδία μοθήματα και πρόβες.

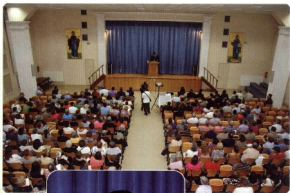

ΤΑ ΟΝΟΜΑΣΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΣΠΑΡΤΗΣ

Τήν 20η Σεπτεμβρίου ή όγια μας 'Εκκλησία τρή τόν μεγαλομάρτυρα 'Αγιο Ευστάθιο, που μάρτυρήσε μαζί με τήν οικογένειά του, και κατ' αβτήν όγει τά όνομαστήρια του ό Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Μονεμβασίας και Σπάρτης κ. Εσταθίου, ένος διακεκριμένου 'Ιεράρχη με πολυσυζητάς έργο. Με τήν εύκαιρία αβτή τελέστηκαν από 'Ιερό Μητροπολιτικό Νοό Ευαγγελιστήριος Σπάρτης τήν παραμονή ό Πανηγυρικός 'Εσπερινός και άνήμερα τό 'Αρχιερατικό Σύλλεειτουργο, προέχροντος του έορτάζοντος Μητροπολίτου και με ή συμμετοχή των Σεβασμιότατων Μητροπολιτών Καντορίας κ. Σεραφείμ, Νιγηρίας κ. 'Αλεξάνδρου, Δημητριάδος κ. 'Ιγνατίου, Φλωρίνης κ. Θεοκλίτου, Περαίας κ. Σεραφείμ, 'Εδέσσης κ. 'Ααήλ, Ζακύνθου κ. 'Ιεροθέου, Πατρών κ. Χριστοστόμου, Γόρτυνος κ. 'Ιερεμίου, Κορίνθου κ. Διονυσίου, Τριφυλίας κ. Χριστοστόμου, 'Πίου κ. 'Αθανασίου, Κίπριος κ. Κυρίλλου και του Θεοφιλεστάτου 'Επισκόπου 'Ανδρούσης κ. 'Αθανασίου.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΛΕΜΕΣΟΥ κ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΣΤΟ ΒΟΛΟ

Ευχαρία πνευματικής ενιασίσεως στάθηκε για την Ίερά Μητρόπολή μας η τρίμερη επίσκεψη του Πανεπιστημίου Μητροπολίτου Λεμεσού κ. Αθανασίου, διακεκριμένου Ίεραρχού της Εκκλησίας της Κύπρου, από τη Δευτέρα 27 έως την Τετάρτη 29 Σεπτεμβρίου. Ο Πανεπιστημιακός παρακολούθησε μέρος των εργασιών του Διοικητικού Συμβουλίου, το οποίο διεξήχθη εκείνες τις ημέρες. Τό πρωί της Τρίτης 28 Σεπτεμβρίου 2010 έλαβε χώρα Σύνοδος Μοναχουσών στην Ί. Μονή Παμμεγίστων Ταξιαρχών Πηλίου, με σκοπό την εν Χριστώ κοινότητα και την πνευματική οικοδομή των γυναικείων οδοληροτήτων της τοπικής μας Εκκλησίας. Ήπισητος όμιλητής ήταν ο Μητροπολίτης Λεμεσού κ. Αθανάσιος, γνωστός από τις όμιλίες του, τόσο στην Ήλλάδα όσο και στο εξωτερικό, ό όποιους ανέπτυξε τό θέμα: «Τί έτσι μοναχός» Μιλώντας γλωσσικά και βιογραφικά, συνύψισε τό κύριο σημείο της μοναχικής ζωής, στό λόγιο: «Μοναχός εστίν ό μηδέν έχων εν τή παρόντι κόσμω ή μή τόν Ίησούν μόνον». Γύρω από αυτόν τόν πυρήνα έπλεξε τόν λόγο με ζωντανά παραδείγματα, περιγράφοντας τίν άναπαυση της μοναχικής ζωής, πού έχει ώς επίκεντρο και ζυτίζουμε μόνο τόν Κύριο. Άκαλόγησε σύντομη συζήτηση, ενώ τίν Σύνοδος έκλεισε ο Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Ίγνατίος. Ήπιλέον στό κατάμεστο Πν. Κέντρο της Μητροπόλεως πραγματοποιήθηκε τό ίδιο απόγευμα έκδήλωση, πού συνδιοργάνωσε ή τοπική Εκκλησία και ή Ένωσις Κυπρίων Μαγνησίων, μέ κεντρικό όμιλητή τίν Πανεπιστημιακό κ. Αθανάσιο. Ο κ. Αθανάσιος έκανε μία σύντομη άναδρομή στην Ιστορία της άγιότοκου και μαρτυρικής Μεγαλονήσιου, μίλησε γάρ τόν νόνο αλλά και τίν έλλειψη της δικαιοσύνης του Κυπριακού προβλήματος, πού κρύβονται στις καρδιές όλων τών Κυπρίων. Άποστολή της Εκκλησίας, όπως υπογράμμισε, είναι ή άρρίση τόν λαό ή άπορρίση έλευθερα και έκείνη νά στρωζει κόβη άπορρίσι του, εργαζόμενη γάρ τίν ένότητά του, ώς πρωταρχική άναγκαίσιμη. Τίν έκδήλωση έπισπάργισε ό Μητροπολίτης μας, ευχαριστώντας τόν άγιο Λεμεσού γάρ τίν παρουσία του στην πόλη μας και ύπογραμμίζοντας τί συναντίληψη της Εκκλησίας μας και του λαού πρós τόν δοκιμαζόμενο κυπριακό έλληνηισμό.

ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Ό Ίερες έκτες από τό Ιερατικό και άγιόες πνευματικά τους καθήκοντα είναι έπιφορτισμένοι και μέ διοικητικές φύσεως θέματα στό πλαίσιο λειτουργίας της Ένορίας. Για τίν εύρωθμη και εύνομη έκτέλεση και αυτών τών καθηκόντων ή Ίερά Μητρόπολη μας διοργάνωσε Δίμερο Έπιμορφωτικό Σεμινάριο Διοικητικών Θεμάτων τη Δευτέρα 4 και τίν Τρίτη 5 Οκτωβρίου 2010. Το Σεμινάριο ξεκίνησε μέ προσευχή και εισαγωγική προσέφηση του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας κ. Ίγνατίου. Εισηγητές της πρώτης ημέρας ήταν κατά σειρά: ό π. Δασκαλίνος Κλαμετς, Προϊστάμενος Ίερας Μητροπόλεως Δημητριάδος και Άλμυρο, μέ θέμα:

«Ένικές άρχές πού διέπουν τί λειτουργία του Έκκλησιαστικού Συμβουλίου», ό κ. Αθανάσιος Μπισσογός, Λογιστής Ίερας Μητροπόλεως, μέ θέμα: «Η Λειτουργία τών Έκκλησιαστικών Συμβουλίων σύμφωνα μέ τόν Καταστατικό Χάρτη της Εκκλησίας της Έλλάδος», ό κ. Μιχαήλ

Βασιλικός, Δικηγόρος-Νομικός Σύμβουλος της Ίερας Μητροπόλεως, μέ θέμα: «Νομικό Καθεστώς πού διέπει τί λειτουργία τών Έκκλησιαστικών Συμβουλίων και τί διακρίση της Έκκλησιαστικής περιουσίας». Τίν δεύτερη ήμερα του Σεμιναρίου όμιλησαν οι: π. Χαρίλαος Παπαγεωργίου, Γραμματέης Ίερας Μητροπόλεως Δημητριάδος, μέ θέμα: «Ένημέρωση επί θεμάτων γραμματειακής φύσεως», ό π. Ίγνατίος Αναγνωστοπούλος, Ύπευθύνος Γραφείων Γάμων Ίερας Μητροπόλεως, μέ θέμα: «Έκδοση Πιστοποιητικών Γάμων και Βαπτίσματος», ό κ. Άπόστολος Χριστοδούδης, Λογιστής Σύμβουλος της Ίερας Μητροπόλεως επί Φορολογικών Θεμάτων, μέ θέμα: «Ένημέρωση επί Λογιστικών και Φορολογικών Θεμάτων». Μετά από κάθε εισήγηση ακολουθούσε συζήτηση, μέ χρήσιμες διακρινίσεις και συμπεράσματα.

ΕΟΡΤΗ ΠΡΟΣΤΑΤΟΥ ΤΩΝ ΙΕΡΟΣΑΛΤΩΝ

Τόν Προστάτη του Άγιου, Όσιο Ιωάννη τόν Κοσκουσιέζη, έόρτασε ό Σύνοδος Ίεροσολιτών Βόλου μέ τίν τέλεση Πανηγυρικού Άρχιερατικού Έσπεριού τίν Τετάρτη 29 Σεπτεμβρίου στον Ί. Μητροπολιτικό Ναό. Ο Όσιος Ιωάννης άπέκτησε στην Ίερά Μονή Μεγίστης Λαύρας Άγίου Όρους και διακρίθηκε γάρ τό μουσικό τό τάλαντο. Μετά τό πέρας του Έσπεριού, στην όποία χοροστάτησε ό Σεβασμιωτάτος Ποιμενάρχης μας, πραγματοποιήθηκε στην Κατακόμβη του Άγ. Νικολάου, όμιλία του Ιατρού, Προϊστάμενου και Πρόεδρου της Όμοσπονδίας Συλλόγων Ίεροσολιτών Έλλάδος κ. Γεωργίου Νοσίμ, μέ θέμα «Η Φαλκική τέχνη σήμερα».

Η ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ

Τη μνήμη του Άγιου Ίερομόρφου Διονυσίου του Άρεοπαγίτου, προστάτου τών Νομικών, έόρτασε τίν Παρασκευή 1 Οκτωβρίου ή Ίερά Μητρόπολη Δημητριάδος και ό νομικός κόσμος της Μαγνησίας. Της έορταστικής έκδήλωσεως συνδιοργάνωση ή τοπική μας Εκκλησία και ό Δικηγορικός Σύλλογος Βόλου. Στο πλαίσιο τους, τέλεσθηκε Πανηγυρικός Έσπεριος, χοροστατούστος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας, στον Μητροπολιτικό Ί. Ναό Άγιου Νικολάου Βόλου. Έν συνέχεια ακολούθησε έκδήλωση στό Πνευματικό Κέντρο της Ίερας Μητροπόλεως, στην όποία όμιλησε ό τέως Άρεοπαγίτης κ. Μιχαήλ Μαργαρίτης, μέ θέμα: «Ο ρόλος τών Λειτουργικών της Δικαιοσύνης στη σύγχρονη έλληνική και ευρωπαϊκή πραγματικότητα». Στην έκδήλωση άπεύθεσε χαιρετισμό ό Πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Βόλου κ. Αναστάσιος Βολιμής και ό Ποιμενάρχης μας κατακελεύοντας ευχαρίστησε τόν όμιλητή και τόνισε ότι ή έκδήλωση αυτή δεν είναι τυπική αλλά ουσιαστική έκφραση της και άναγνώρισης πρós τόν Άγιον τών δικαιοσύνης.

ΟΙ ΔΩΡΕΕΣ ΤΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΔΕΛΗΓΙΩΡΓΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ

Όπως είναι γνωστό, το κοινοφελές Ίδρυμα Δεληγιώργη αποτελεί μεγάλο εγχείρημα και δωρητή της τοπικής μας Έκκλησίας, έχοντας έπαινημένα ένισχύσει οικονομικά πολλές δράσεις της. Συγκεκριμένα, έχουν δωρηθεί: ένα σχολικό λεωφορείο στο Βρεταννικό Στάδιο της Μητροπόλεώς μας (2002), τό ποσό των 10.000.000 € για τήν επίκεκτηί του Ίδιου Στάδιου (2003), τό ποσό των 30.000 ευρώ για τήν αποπεράτωση του Στάδιου Πρώτων Κοινωνικών Βοηθειών (2004), τό ποσό των 30.000 ευρώ για τήν αγορά λεωφορείου για τό Δημοτικό Σχολείο «Άγ. Άπόστολος ό Νέος» (2005), τό ποσό των 30.000 για τόν εξοπλισμό του Έργαστηρίου του Λυκείου «Άγιος Άπόστολος ό Νέος», τό ποσό των 30.000 για τό Πνευματικό Κέντρο «Άγιος Παρασκευής και Άγίας Κυριακής (2007), τό ποσό των 30.000 για τό Πνευματικό Κέντρο του ΛΝ. Άγίου Γεωργίου (2008), τό ποσό των 60.000 ευρώ για τό Πνευματικό Κέντρο τών Ι. Ναών Άγίου Άντωνίου Βόλου, Άγ. Κωνσταντίνου Βελιστίου, Άγίου Κοσμά του Αιθαίου και Άγίου Νεκταρίου Νέος Ιωνίας(2009). Έξ αναγνώριση της μεγάλης αυτής προσφοράς ή Ίερά Μητρόπολη μας πρόκειται νά τιμήσει δεικνόντας τόν Πρόεδρο του Ίδρυματος κ. Νικόλαο Δεληγιώργη, απονεμόντάς του τήν ανάγνωση τιμητική της διάκριση.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΣΤΟ ΒΟΛΟ

Μέ φορά διοργανώθηκε τήν Έταιρεία Άστρονομίας και Διασπίματος Βόλου, τό δίμηρο 1 και 2 Όκτωβρίου πραγματοποιήθηκε στό Βόλο τό πρώτο Πανελλήνιο Άστρονομικό Συνεδρίο και Φεστιβάλ Νεολιάς. Στό πλαίσιο του Συνεδρίου έγινε ή άνοιξη τών βραβείων και έπίαινων του 15ου Πανελληνίου Μαθητικού Διαγωνισμού Άστρονομίας και Διασπίματος 2010 και ή παρουσίαση τών έμπεριών τών μαθητών που συμμετείχαν σέ άστροναυτική εκπαίδευση στή NASA και τών μαθητών που συμμετείχαν στήν Άστρονομική Όλιμπιάδα του Πεκίνου. Στην έναρξη του Συνεδρίου παρευρέθηκε και ό Σεβασμιότατος Μητροπολίτης μας, ό όποιος απευθυνόμενος στους νέους τούς πρόετρεψε νά συνεχίσουν νά κάνουν αυτό που αγαπούν, νά ανακαλύπτουν τήν άστρονομία, τόν ουράνιο, γιατί εκεί θα βρουν και τήν αλήθεια για τήν οποία όμιλεί ή Έκκλησία.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ

Έτος 29ο • Άρ. Φύλλου 355 • Νοέμβριος 2010

Έκδοση: Μητροπολιτική Δημητριάδος Ιγνατίου
Διαθήκες: Αρχιμανδρίτης Δαμασκίου Κιαμέτης

Φιλολογική
επιμέλεια: Χρήστος Δ. Ξενόκης

Υπεύθυνος
καλλιέργειας: Αρχιμανδρίτης Μαξιμος Παπαϊωάννου

Μεταφορέας: Βασιλική Αντωνιάκη

Εκτύπωση &
βιβλιοδεξία: 3Ε ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ Α.Ε.

Τιμή πώλησης: Ίερά Μητρόπολις Δημητριάδος

Διεύθυνση: Τ.Θ. 1308 • 28010 Βόλος

Τηλέφωνο: 24210 93500 • Fax: 24210 67903

Internet: www.imd.gr

E-mail: info@imd.gr

Η ΕΚΘΕΣΗ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

Ή Άκαδημία Θεολογικών Σπουδών και ή Σχολή Άγιογραφίας «Διά χείρος» της Ίερας Μητροπόλεως Δημητριάδος διοργανώσαν εκδήλωση μέ τήν όνοματι τών Έγκαίνων της 11ης Έκθεσης Εικονογραφίας της Σχολής τή Δευτέρα 4 Όκτωβρίου 2010 στό Πολιτιστικό Κέντρο Δήμου Νέος Ιωνίας. Πρόκειται για τήν έπίσημη Έκθεση της Σχολής μέ τό έργο τών σπουδαστών και πτυχιούχων της. Ώς γνωστό, στή Σχολή «Διά χείρος» λειτουργώσαν έργαστήρια άγιογραφίας τετρατόσης φοίτησης για ένήλικες, τμήματα για παιδιά και εφήβους, θερινά τμήματα, καθώς και προγράμματα σπάνιων για εθελοντιστική, ψηφιακή και συντηρητική έργων τέχνης. Μετά τών Άρχισμώ της Έκθεσης πού τέλεσε ό Ποιμενάρχης μας κ. Ιγνατίος, ό παρερισκόμεινος παρακολούθησαν τήν όμιλία του Πρωτοπρεσβύτερου π. Νικόλαου Ουολίτη, καθήγητη Εικονογραφίας στό Όρθόδοξο Θεολογικό Ίνστιτούτο του Άγίου Σεργίου στό Παρίσι. Όμιλα τής όμιλίας ήταν: «Ή ιστορία της εικόνας ή εικόνα της Πεντηκοστής». Στην διάλεξη του ό π. Ν. Ουολίτη ανέλυσε τήν ιστορία της εικονογραφίας της Κοθόδου του Άγίου Πνεύματος από τούς βυζαντινούς μέχρι τούς νεότερους χρόνους. Έτσι παρουσίασε ή μέλητα σε βάθος μιάς εικόνας, πού δείκνει τήν έν έν Άγιό Πνεύματι παρουσία του Χριστού, όραση αλλά όλοκάθαρα όνοραμμομένη από τήν κεντρική θέση ανάμεσα στους Άποστόλους, πού παραμένει κεντή από τήν ήμερα της Άναλήψεως μέχρι και τήν ένδοξη ήμερα της Δευτέρας Έυλειεύσεως του.

ΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ «ΔΗΜΗΤΡΙΑΣ»

Συνεχίζεται μέ έπιτυχία ή λειτουργία του άθλητικού Συλλόγου της Ίερας Μητροπόλεως μας «Ή Δημητριάς», ή όποία στελεκώνεται από άθλητικούς σπουδιστές μας. Μάλιστα μέ τήν άρχη του Δήμου Νέος Ιωνίας ό Σύλλογος άπέκτησε καινούργιο Γήπεδο Ποδοσφαιρού στήν περιοχή Επρία της Νέος Ιωνίας. Τό έγκαίνιο του νέου γηπέδου πραγματοποιήθηκαν τήν Δευτέρα 4 Όκτωβρίου από τόν Μητροπολίτη μας κ. Ιγνατίο, μέ τήν παρουσία πολιτικών, άθλητικών και κοινωνικών φορέων της Μαγνησίας, καθώς και όλων τών μελών, παικτών και στελεχών του Συλλόγου. Αξίζει νά σημειωθεί ότι πρό του Άγιασμού και τών έγκαίνων διεξήχθη στό Γήπεδο τσουρνάκι ποδοσφαιρού κατά τό κοινωνικό άποκλεισμού, στό όποιο συμμετείχαν όι όμάδες τού Άθλητικού μας Συλλόγου, του Ίδρυματος Άγιογής Άνθλητικών Βόλου και ή Μεική Ένωση Ποδοσφαιρικών Σωματείων Θεσσαλίας (Ε.Π.Σ.Θ.).

“Εργα αγάπης, χάρη στή δική σας βοήθεια και προσφορά!”

Η φετινή χρονιά θά είναι δύσκολη γιά τούς Έλληνες. Όπως συμβαίνει μέ κάθε δυσκολία και δοκιμασία, όλοι προσβλέπουν στήν χάρη του Θεού και τήν στήριξη τής Εκκλησίας.

Καλούμαστε όλοι μας, ό καθένας από τήν θέση του, νά προσφέρει τήν βοήθεια πού μέν ζητείται, βοήθεια πρώιστα πνευματική και μεταμορφωτική του ανθρώπου στήν αναστάσιμη πορεία και προοπτική. Η Ιερά Μητρόπολη Δημητριάδος καθημερινά αγωνίζεται γιά τήν ανακούφιση του πόνου, τή συμπαράσταση στους αδύναμους αδελφούς μας και τήν ενίσχυση τών απόρων. Χάρη στή δική σας βοήθεια...

ΕΝΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΣΙΤΙΑ ΑΠΟΡΩΝ

- Καθημερινή προσφορά φαγητού σέ 1.100 απόρους άπό τά «Σπίτια Γαλήνης Χριστού».
- Κέντρο σίτισης «ΔΟΣ ΗΜΙΝ ΣΗΜΕΡΟΝ», τό όποίο καθημερινά προσφέρει φαγητό σέ όποιον τό έχει ανάγκη!
- Οικονομική ενίσχυση γιά τήν αντιμετώπιση άμεσων αναγκών.

ΦΥΛΑΚΙΣΜΕΝΟΙ

- Επίσκεψη κρατουμένων, διανομή τροφίμων, ρουχισμού και άτομικών ειδών.
- Συμπαράσταση στίς οικογένειές τους.

ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΟΙ

- Συμπαράσταση στή μοναξιά και στήν άπόνγωση - Οικονομική βοήθεια.
- Φροντίδα γιά τήν διευκόλυνσή τους σέ έκτακτες ανάγκες
- Γηροκομείο στά Κανάλια Μαγνησίας.

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

- Σχολές Γονέων - Κέντρο Συμπαραστάσεως Οικογένειας.
- Φροντίδα γιά τούς πολιτέκνους - Έκδηλώσεις.
- Ποιμαντική μέριμνα μελλονύμφων.

ΝΕΟΛΑΙΑ

- Υποτροφίες σέ μαθητές, σπουδαστές, φοιτητές.
- Έκδοση κατηχητικού βοηθήματος.
- Συμπαράσταση στό παιδιά του Όρφανοτροφείου.
- Συμβολή στόν άγώνα παιδιών μέ Ειδικές Ανάγκες.
- Συμβουλευτικός Σταθμός προβλημάτων Έφηβείας.
- Κατασκηνώσεις, πολιτιστικές έκδηλώσεις.

ΑΣΘΕΝΕΙΣ

- Μέριμνα γιά τούς άσθενείς και κατακόιτους.
- Επίσκεψεις σέ Νοσοκομεία και Κλινικές.
- Άποστολές άσθενών στό έξωτερικό.
- «Γιατροί τής Αγάπης».
- Συμπαράσταση στους άσθενείς μέ Άλτσχάιμερ.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΙΜΑΤΟΣ

- Προσφορά άπό έθελοντές αιμοδότες γιά τίς ανάγκες του λαού τής Μαγνησίας.

